

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Видається двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували* С. Горова, Т. Гранчак, Н. Іванова, О. Пестрецова, А. Потіха *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 86
(16 листопада 2010 р.)**

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	7
АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ	19
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	21
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	29
ПОЛІТИКА	39
ЕКОНОМІКА.....	42

КИЇВ 2010

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Верховна Рада розпочала розгляд і обговорення в другому читанні проекту Податкового кодексу

Сьогодні, 16 листопада, Верховна Рада розпочала розгляд і обговорення в другому читанні проекту Податкового кодексу. Напередодні Комітет з питань податкової та митної політики рекомендував парламенту прийняти в другому читанні проект Податкового кодексу України.

Голова комітету В. Хомутинник зазначив, що під час підготовки законопроекту до другого читання надійшло 4400 пропозицій.

На засіданні комітету було обговорено загальні положення проекту Податкового кодексу, розділи щодо: адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів); податку на прибуток підприємств; податку на доходи фізичних осіб; податку на додану вартість; спеціальних податкових режимів; особливості оподаткування платників податків в умовах дії угоди про розподіл продукції, а також прикінцеві та перехідні положення.

Згідно з проектом (реєстр. № 7101-1), Податковий кодекс регулює відносини, що виникають у сфері стягнення податків і зборів, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що стягуються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їхні права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Документом передбачено, що до загальнодержавних належать такі податки та збори: податок на прибуток підприємств; податок на доходи фізичних осіб; податок на додану вартість; акцизний податок; збір за першу реєстрацію транспортного засобу; екологічний податок; рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України; рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні; плата за користування надрами; плата за землю; збір за користування радіочастотним ресурсом України; збір за спеціальне використання води; збір за спеціальне використання лісових ресурсів; фіксований сільськогосподарський податок; збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства (застосовується до 31 грудня 2014 р.); мито; збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими

когенераційними установками; збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності.

До місцевих податків, згідно з проектом, належать: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; єдиний податок, а до місцевих зборів – збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності; збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір. Місцеві ради обов'язково встановлюють податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, єдиний податок та збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності.

Законопроект містить також положення про спеціальні податкові режими (система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів), які встановлюються та застосовуються у випадках і порядку, визначеному виключно цим Кодексом.

Проектом передбачено, що податковий контроль – це система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти й своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Податковий контроль у частині здійснення заходів, що вживаються митними органами з метою перевірки правильності нарахування, повноти й своєчасності сплати податків і зборів, є складовою частиною митного контролю. Податковий контроль здійснюється шляхом: ведення обліку платників податків; інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної податкової служби; перевірок та звірок відповідно до вимог цього Кодексу, а також перевірок щодо дотримання законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, у порядку, встановленому іншими спеціальними законами, що регулюють відповідну сферу правовідносин;

Згідно з проектом, забороняється вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, за винятком випадків, передбачених кримінально-процесуальним законодавством у межах розслідування кримінальної справи.

Проектом пропонується встановити вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку на додану вартість. Так, у разі, коли загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню (згідно з розділом про ПДВ), у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12-ти календарних місяців, сукупно перевищує 300 тис. грн (без урахування податку на додану вартість), така особа зобов'язана зареєструватися як платник податку в органі державної податкової служби за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) з дотриманням вимог, передбачених ст. 183 розділу про ПДВ, крім особи, яка є платником єдиного податку.

Якщо особи, не зареєстровані як платники податку, ввозять товари на митну

територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню згідно з законодавством, такі особи сплачують податок під час митного оформлення товарів без реєстрації як платники такого податку. Центральний орган державної податкової служби веде реєстр платників податку, в якому міститься інформація про осіб, зареєстрованих як платники податку.

Проект Податкового кодексу містить положення про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва.

Зокрема, передбачено, що платниками податку є фізичні особи-підприємці, які протягом календарного року, що передує періоду переходу на спрощену систему оподаткування, відповідають сукупності таких критеріїв:

- кількість осіб, що перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує чотири особи (включаючи членів сімей таких фізичних осіб);

- обсяг доходу не перевищує 600 тис. грн за умови застосування при здійсненні розрахункових операцій у готівковій та/або безготівковій формі зареєстрованих, опломбованих у встановленому порядку та переведених у фіскальний режим роботи реєстраторів розрахункових операцій або 300 тис. грн без застосування таких реєстраторів розрахункових операцій.

Спрощена система оподаткування не поширюється на:

фізичних осіб-підприємців, які здійснюють:

- діяльність у сфері розваг, визначену в підпункті 14.1.47 п. 14.1 ст. 14 розд. I;
- виробництво та роздрібний продаж підакцизних товарів (крім діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива); виробництво та роздрібний продаж пально-мастильних матеріалів;

- видобуток, виробництво та інші види діяльності з дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням, у тому числі органогенного утворення, що підлягають ліцензуванню відповідно до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»;

- видобуток та реалізацію корисних копалин;

- фінансову діяльність;

- операції з нерухомим майном, у тому числі з надання в оренду/суборенду торгових місць та інших послуг на ринках та/або в торговельних об'єктах;

- оптову торгівлю й посередництво в оптовій торгівлі;

- діяльність з надання послуг у сфері телебачення і радіомовлення відповідно до Закону «Про телебачення і радіомовлення»;

- діяльність у сфері наземного, водного, авіаційного транспорту, надання додаткових транспортних послуг та допоміжних операцій (крім діяльності таксі, діяльності нерегулярного пасажирського транспорту та діяльності автомобільного вантажного транспорту);

- зовнішньоекономічну діяльність, крім експорту програмного забезпечення і послуг з віддаленої підтримки програм та обладнання, розробки постачання та оновлення програмного забезпечення, надання послуг у сфері інформатизації;

- діяльність із надання послуг пошти та зв'язку;

- діяльність із проведення розслідувань та забезпечення безпеки;
- діяльність у сфері права;
- діяльність у сфері бухгалтерського обліку та аудиту;
- діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії;
- діяльність із консультування з питань комерційної діяльності та управління;
- діяльність з управління підприємствами, допоміжну діяльність у сфері державного управління;
- рекламну діяльність;
- технічні випробування та дослідження;
- підбір та забезпечення персоналом;
- діяльність із перепродажу предметів мистецтва, колекціонування та антикваріату, діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату;
- роздрібну торгівлю виробами з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння, обробленим та необробленим дорогоцінним камінням;
- роздрібну торгівлю через мережу Інтернет;
- роздрібну торгівлю через торгові автомати;

Платники податку повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виключно в готівковій та/або безготівковій формі.

Ставки податку встановлюються щороку сільськими, селищними та міськими радами (далі в цій статті – органи місцевого самоврядування) залежно від виду господарської діяльності з розрахунку на календарний місяць у межах:

- на території населених пунктів із чисельністю населення понад 500 тис. осіб – від 20 до 600 грн;
- на території населених пунктів із чисельністю населення від 150 до 500 тис. осіб – від 20 до 400 грн;
- на території інших населених пунктів – від 20 до 200 грн.

Для фізичних осіб, які провадять діяльність у сфері інформатизації, ставка податку встановлюється у розмірі 1 тис. грн з розрахунку на календарний місяць.

У зв'язку з розглядом і обговоренням у другому читанні проекту Податкового кодексу Верховна Рада продовжила своє вечірнє засідання до 22:00. Цю пропозицію підтримали 227 депутатів при 226 необхідних.

Ставлячи питання на голосування, спікер В. Литвин сказав: «У зв'язку з тим, що ми маємо розглядати достатньо об'ємне, чутливе і відповідальне питання, є така пропозиція – вечірнє засідання Верховної Ради продовжити до 22:00, перерву о 12:00 не робити, а зробити перерву з 14:00 до 16:00, щоб депутати мали можливість обмінятися думками».

Водночас депутати відмовилися підтримати пропозицію про включення трансляції засідання Верховної Ради на вулицю, де відбувається акція підприємців, які протестують проти ухвалення урядового проекту Податкового

кодексу.

Зокрема, за цю пропозицію проголосував лише 141 депутат. Депутати від більшості не голосували за включення трансляції.

Нагадаємо, що під стінами ВР відбувається багатотисячний мітинг підприємців, які протестують проти прийняття нового Податкового кодексу.

Підприємці перекрили проїжджу частину на вул. Грушевського.

Раніше повідомлялося, що близько 4 тис. підприємців пікетують Верховну Раду з вимогою не приймати проект Податкового кодексу, запропонований Кабінетом Міністрів.

Серед пікетувальників – підприємці Дніпропетровської, Луганської, Донецької, Кіровоградської, Сумської, Одеської, Чернівецької та Львівської областей.

Підприємці тримають, а також закріпили на огороженні плакати з написами: «Податки вищі за доходи! Дайте нам працювати чесно», «Прийняття Податкового кодексу – злочин проти беззахисного народу України!», «Донбас проти податкового терору», «Сьогодні – Податковий, завтра – Трудовий, післязавтра – кріпосне право?!»

Коли лідери профспілок повідомили людям на вулиці про продовження роботи ВР до 22:00, протестувальники висловили готовність стояти під Верховною Радою до 22 год.

Разом з тим, за словами начальника Головного управління МВС у м. Київ О. Крикуна, київська міліція має намір скласти адміністративний протокол стосовно учасників акції протесту перед будівлею Верховної Ради. «Ми зараз документуємо і будемо вирішувати питання з приводу керівників акції», – сказав він.

«Складемо спочатку протокол за те, що вони рух перекрили – дозволу на це вони не брали – а потім будемо дивитися за матеріалами, як вони будуть себе вести і, відповідно, порушимо кримінальну справу», – підкреслив начальник київського главку.

За словами лідера фракції Партії регіонів О. Єфремова, у Партії регіонів прогнозують, що Верховна Рада не ухвалить Податковий кодекс до четверга (*Офіційний веб-сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>); Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2010. – 15.11).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб.

Вибори до місцевих органів влади на Київщині у висвітленні ЗМІ

31 жовтня відбулися вибори до місцевих органів самоврядування. Як зазначають деякі експерти, це стало своєрідним третім туром, на якому команда В. Януковича остаточно закріпила свою перемогу. Експерти вважають, що вже сьогодні можна з усією впевненістю сказати: незважаючи на голослівні обвинувачення з боку опозиції, осінні перегони загалом пройшли успішно, підтвердивши довіру народу до нової влади.

Щодо Київської області, то тут ситуація особливо не відрізняється від загальнодержавної, щоправда з деякими особливостями.

Напередодні виборів, з 6 жовтня по 13 жовтня 2010 р., Центром соціальних технологій «Соціополіс» було проведено дослідження «Електоральна ситуація в Київській області напередодні місцевих виборів 31 жовтня». На думку опитаних мешканців Київщини, найбільш гострими місцевими соціально-економічними проблемами в області є «поганий стан і низька пропускна спроможність доріг» та «високі тарифи на комунальні послуги». Дві згадані проблеми назвали у своїх відповідях відповідно 41,5 % та 36,8 % респондентів. Значна кількість опитаних віднесла до числа найгостріших проблем також «низький рівень зарплат і пенсій» (27,6 %), «високий рівень безробіття» (21,2 %), «погану якість комунальних послуг» (17,9 %). Не змогли назвати жодної актуальної місцевої соціально-економічної проблеми лише 0,9 % респондентів.

Відповідно до даних дослідження, 21,9 % респондентів виявилися повністю незадоволеними роботою місцевих органів влади, 22,1 % – швидше незадоволеними, 29,1 % опитаних мешканців Київщини дали «нейтральну» оцінку роботі місцевої влади. Позитивно оцінили діяльність місцевих органів влади Київщини трохи більше чверті опитаних – 19,7 % респондентів «швидше задоволені» їх роботою, 7,2 % – «повністю задоволені».

Разом з тим серед мешканців Київщини спостерігалися в цілому оптимістичні очікування від місцевих виборів 31 жовтня. Майже половина респондентів відповіла, що, на їхню думку, вибори будуть мати позитивний вплив на ситуацію в області. Кількість песимістично налаштованих виборців, які вважали, що місцеві вибори матимуть негативний вплив на ситуацію в області, була майже вдвічі менша – 27,1 %. Приблизно кожен шостий мешканець Київської області, який має право голосу, вважав, що місцеві вибори не матимуть ніякого істотного впливу на ситуацію в області.

Згідно з результатами опитування, серед учасників виборів до Київської обласної ради потенційні виборці виділяли три партії, які, на їхнє переконання, проходили тривідсотковий прохідний бар'єр – Партія регіонів (рейтинг якої становив 28,9 %), «Сильна Україна» (14,8 %) та «Батьківщина» (11,0 %).

За словами експертів, отримані результати стали досить несподіваними, оскільки зафіксували кардинальні зміни в електоральних рейтингах провідних політичних сил області. Якщо раніше в Київській області явним лідером електоральних симпатій була партія «Батьківщина» (БЮТ), а Партія регіонів за рівнем підтримки належала до «другого ешелону» політичних сил, то тепер ситуація діаметрально змінилася. Явним лідером виборчих перегонів стала Партія регіонів, а «Батьківщина» значно відставала від неї.

Експерти відзначили, що партії «Сильна Україна» в цілому вдалося зберегти підтримку, яку отримав С. Тігіпка на президентських виборах, і тепер ця партія мала б посісти друге місце за рівнем підтримки на виборах до Київської обласної ради.

Крім трьох лідерів, на виборах до Київської міської ради, за результатами попереднього дослідження, виділялася група партій, які перебували на межі тривідсоткового бар'єра. Станом на 8–11 жовтня до нового складу Київської обласної ради мали шанси пройти «Фронт змін» (4,1 %), ВО «Свобода» (3,8 %) і Народна партія (3,1 %). Рейтинг у межах 2–3 % мали «Наша Україна» (2,5 %), УДАР (2,3 %) та Комуністична партія України (2,2 %).

Проте самі вибори внесли значні корективи в розстановку політичних сил. Щоправда, Партія регіонів зберегла лідируючі позиції.

На думку експертів, у тому, що Партія регіонів отримає на Київщині перше місце, сумнівів не виникало навіть ще задовго до виборів. Проте реальне голосування внесло свої корективи. Згідно з опитуваннями, проведеними 31 жовтня компанією «GFK-Україна», по області «регіоналів» підтримало понад 22 % виборців. Друге місце – проти всіх, 12,91 % голосів, третє – «Фронт змін» А. Яценюка (10,7 %), четверте – «Сильна Україна» С. Тігіпка (8,42 %). Свідченням певного розчарування виборців регіону в політичних силах, що традиційно претендували на опозиційний статус, стала певна радикалізація їхніх поглядів: під п'ятим номером до облради йде «Свобода» О. Тягнибока (7,7 %). Шосте місце завоював УДАР В. Кличка (6,8 %), і лише сьоме – «Наша Україна» (3,2 %). Крім того, «Батьківщина» нібито набрала 8,53 % голосів виборців (за даними екзитполів), але, як відомо, 30 жовтня обласна територіальна виборча комісія (ТВК) скасувала реєстрацію кандидатів від обласної парторганізації на чолі з Майбоженком. Оскільки це рішення було ухвалено напередодні голосування, зміни в бюлетені були внесені далеко не на всіх дільницях. А тому «майбоженківці» успішно подолали тривідсотковий бар'єр.

Проте дані ТВК відрізняються від екзитполів. Зокрема, за даними ТВК, найбільше голосів у Партії регіонів (26,3 % за партійними списками і більшість мандатів за мажоритарними округами), друге місце – у «Фронту змін» (9,91 %),

третє – в УДАРУ (8,18 %), четверте – у «Сильної України» (5,78 %) і п'яте – у ВО «Свобода» (3,48 %). У результаті із 148 депутатів облради понад 100 мандатів буде у «регіоналів», що дає їм можливість абсолютно спокійно проводити свою політику в області.

На думку політологів, перемога Партії регіонів пояснюється досить просто – «Батьківщина» Ю. Тимошенко просто не змогла брати участь у виборах (клони були зняті, а справжня «Батьківщина» так і не встигла зареєструватися). А тому їх електорат або віддав перевагу партії влади, або розділився між «Свободою» і політсилою депутата Київради В. Кличка – УДАР.

За словами експертів, незважаючи на деякі порушення на дільницях, голосування відбулося на досить високому рівні. Таку думку висловив віцепрезидент міжнародної асоціації «За справедливі вибори» М. Полянський. За його словами, сфальсифікувати вибори в Київській області було неможливо.

Загалом для демократичного волевиявлення були створені майже всі умови. Так вважає і лідер Партії регіонів, Прем'єр-міністр М. Азаров: «Вибори природно пройшли без будь-якого використання адмінресурсу. Ніхто не заважав громадянам віддати голос за того, кого вони вважали за потрібне підтримати. Ми готові були вживати заходів, але головною сенсацією сьогоднішнього дня виявилася відсутність сенсацій».

Про демократичність виборчого процесу заявили й вітчизняні політологи. «Ці вибори будуть певною мірою наближати нас до європейського досвіду», – переконаний директор Центру політичних досліджень і конфліктології М. Погребинський.

Такої ж думки дотримується і представник ради Лабораторії законодавчих ініціатив І. Когут: «Вибори – це великий шанс, щоб ми отримали в Україні незалежну політику. Тут ми частково наближаємося до європейських стандартів». Він підкреслює, що осінні перегони створюють певну можливість децентралізувати владу.

За словами експертів, намагаючись виправдати свою поразку, опозиціонери завчасно зробили ставку на безпрограшний спосіб виправдання: мовляв, ми програємо вибори лише тому, що влада їх сфальсифікує. Проте заяви про «клонів» «Батьківщини» виглядають як «спроба перекладання з хворої голови на здорову», зазначає експерт В. Ковальський.

На шпальтах газети «Київська правда» він зазначає, що не зовсім зрозуміло, чому Ю. Тимошенко та її команда виносять сміття з хати, розповідаючи всій країні про суто внутрішньопартійні конфлікти. За його словами, у Ю. Тимошенко своя правда: вона не визнала результатів голосування ще задовго до 31 жовтня. А в день виборів голова «Батьківщини» зробила цілий ряд заяв про те, що нібито влада тисне на виборців через «страх і терор», що нібито знищується «останній здобуток революції – чесні вибори» і т. ін...

За словами експерта, як не дивно, своїми огульними обвинуваченнями Ю. Тимошенко посприяла перемозі прихильників В. Януковича. «Все дуже

просто: “регіонали” мають досить сталий електорат, який і вирішив долю цих виборців... Чому вирішив? Тому що гучні заяви Ю. Тимошенко та інших опозиціонерів, по суті, призвели до збільшення апатії людей і небажання брати участь у виборах. Адже ті, хто повірив словам екс-прем’єра про підготовку до фальсифікацій, на свої дільниці, скоріше за все, не пішли: навіщо голосувати, якщо лідер опозиції стверджує, що все вирішено?» – зазначив експерт.

Він наголосив, що на словах опозиція начебто бореться за свободу й права народу, а насправді сприяє зниженню політичної активності громадян.

Проте не всі експерти й політики вважають, що вибори відбулися без порушень. Деякі зарубіжні експерти вважають, що сама виборча система потребує вдосконалення. Зокрема, Верховний представник ЄС із закордонних справ К. Аштон вважає, що виборча реформа в Україні має проводитися прозоро, із залученням широкого кола суб’єктів. Про це йдеться в її заяві, поширеній прес-службою представника ЄС. «Повага до спільних цінностей, зокрема прав людини, демократичних принципів та верховенства права, є підвалиною відносин між ЄС та Україною. Україна набула досвіду проведення виборів відповідно до зобов’язань перед ОБСЄ та міжнародних стандартів. Зокрема, нещодавнім прикладом цього були президентські вибори, які відбулись у лютому 2010 р.», – йдеться в заяві.

На тлі цього К. Аштон висловила стурбованість повідомленнями ряду місій спостерігачів щодо порушень під час проведення місцевих виборів 31 жовтня. Вони переважно пов’язані з виборчим законодавством та організацією виборчого процесу. На думку Верховного представника ЄС, «вони підривають суспільну довіру до виборчого процесу та до подальшого зміцнення демократії в Україні».

За інформацією ЗМІ, у Сполучених Штатах Америки вважають, що останні місцеві вибори в Україні не відповідали стандартам відвертості й чесності. Про це заявив помічник державного секретаря США у справах Європи і Євразії Ф. Гордон. «Ми вважаємо, що ці вибори не відповідали стандартам відвертості й чесності, на відміну від президентських виборів, наприклад, які пройшли раніше цього року», – зазначив він.

У свою чергу заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко вважає, що під час остаточного підбиття підсумків виборів було більше фальсифікацій, ніж під час самої виборчої кампанії. Він також зазначив, що міжнародним спостерігачам варто було б поїздити та подивитися, як відбувається підбиття підсумків.

Тим часом деякі політики організували акції протесту, не чекаючи офіційного оприлюднення результатів голосування. Зокрема, жителі м. Васильків Київської області протестували проти порушень на місцевих виборах біля стін Адміністрації Президента України. Про це повідомив кандидат у мери Василькова від Всеукраїнської партії “Народної довіри” А. Боровик. «Гострота масових акцій залежатиме від того, як відреагують державні органи на наші звернення і запити. Люди у Василькові налаштовані дуже рішуче», – сказав він.

А. Боровик підкреслив, що згідно з протоколами дільничої виборчої комісії з

мокрими печатками, за нього проголосувало 2 тис. 857 виборців. За діючого мера С. Іващенко (Партія регіонів), за даними А. Боровика, проголосувало на 1 тис. 176 виборців менше. «Проте за підсумками підрахунку голосів міською виборчою комісією результати стали абсолютно протилежними – Іващенко вже випереджає Боровика на 58 голосів», – додав політик.

Кандидат від партії Народної довіри та його прихильники направили звернення у відповідні суди, Генеральному прокурору, СБУ. Він зазначив, що мітинги в Києві триватимуть три дні. Солідарність із виборцями з Василькова, за його словами, висловили жителі сіл Кувшинка й Плесецьке, а також міст Яготин та Ірпінь, розташованих у Київській області. «Якщо протягом певного часу, передбаченого законом, васильківці не отримають відповіді від правоохоронних органів, ми вживатимемо інших заходів, наприклад, пікетування доріг», – також заявив А. Боровик.

За інформацією ЗМІ, гострою була й ситуація в с. Плесецькому Васильківського району на Київщині де, на думку багатьох місцевих жителів, здійснювалися фальсифікації. Кілька днів після виборів село було охоплене стихійними протестами. Його мешканці вважають, що вибори 31 жовтня пройшли з грубими порушеннями й не відображають волевиявлення місцевої громади. Зокрема, не було зареєстровано як кандидата на сільського голову незмінного голову Плесецького М. Луценка та інших кандидатів. Як заявила співкоординатор ініціативної групи з захисту волевиявлення громади Плесецького Т. Фоя, загалом до виборів голови й депутатів не було допущено понад 40 місцевих жителів. Під час виборів 900 жителів села проголосували проти всіх кандидатів, і лише 124 голоси було віддано за В. Бутько (усього в Плесецькому мешкає 3 тис. виборців). Відтак жителі села заблокували сільську раду, не допускаючи В. Бутько та інших людей до неї. Вони подали скаргу до Васильківського райсуду, вимагаючи визнати вибори недійсними та призначити повторне голосування.

У свою чергу партія ВО «Свобода» заявляє про фальсифікацію результатів голосування в Київській області і оголосила про початок акцій протесту. «Незважаючи на те що ВО «Свобода» звернулося з позовом до суду щодо фальсифікацій виборів у Білій Церкві, Ірпіні, Бучі, Переяслав-Хмельницькому, Тетіївському і Володарському районах про припинення оголошення офіційних результатів виборів до розгляду позову, обласна виборча комісія гарячково скликала засідання і, незважаючи на протести, оголосила офіційні результати виборів», – заявили в партії.

Перша акція протесту почалася в Білій Церкві. ВО «Свобода» закликала жителів Білої Церкви й інших міст Київської області приєднатися до акції протесту.

Разом з тим «свободівцям» вдалося досягти певного результату, зокрема, Київська обласна територіальна виборча комісія зобов'язала Переяслав-Хмельницький міськвирборчком провести перерахунок голосів. Про це повідомив член Київської обласної ТВК О. Кривенко, який представляє ВО «Свобода».

За його словами, таке рішення було прийнято на вимогу ВО «Свобода» через перекручені дані про кількість виборців, які віддали свої голоси за цю партію. «У протоколі, направленому у ТВК, було зазначено, що за ВО “Свобода” проголосували 53 виборці, у той час як відповідно до результатів паралельного підрахунку на основі копій усіх протоколів, за цю партію проголосували 553 виборці, тобто 500 голосів було вкрадено», – пояснив член Київської ТВК.

У свою чергу заступник голови ВО «Свобода» А. Мохник повідомив, що ВО «Свобода» направило в Київську ТВК скаргу з вимогою зобов'язати ще ряд місцевих виборчих комісій провести перерахунок голосів. «У мене є відомості, що всі голоси, які були віддані за “Свободу”, просто переписані на Партію регіонів. Зокрема, у Білій Церкві “Свобода” втратила майже 5 тис. голосів, і всі ці 5 тис. голосів перейшли на Партію регіонів. От так сьогодні партія влади демонструє чесність виборів», – сказав А. Мохник.

Проте експерти зазначають, що такі дії опозиції кардинально не змінять результати виборів. На їхню думку, провладні сили влаштовують результати, і вони їх будуть відстоювати.

Як зауважив губернатор Київщини А. Присяжнюк, влада зробила все можливе для забезпечення вільного волевиявлення громадян, чесних та прозорих виборів. На Київщині 53 обласні організації політичних партій різних ідеологічних поглядів вийшли на передвиборні змагання і вели боротьбу за голоси виборців. До того ж уперше після досить тривалої перерви вибори відбувалися за змішаною системою. Ці дві обставини, як зазначив губернатор, і додали передвиборним перегонам та власне виборам гостроти в конкурентній боротьбі та деяких технічних складностей. «Щодо задіяння адмінресурсу, будь-якого тиску з боку влади – станом на сьогодні жодних заяв, звернень ні до прокуратури, ні до суду не надходило», – підкреслив А. Присяжнюк.

За його словами, на території Київської області працювало 112 міжнародних спостерігачів. «П'ятдесят з них під час спілкування зі мною дякували за добру організацію виборчого процесу та власне виборів. Висновком спостерігачів було таке: якщо й були правопорушення, то вони мали несистемний характер і були несуттєвими, а отже, не вплинули на результат виборів», – підкреслив А. Присяжнюк.

Аналізуючи вибори, деякі експерти вказують на «феномен» ВО «Свобода» – зростання прихильників цієї політичної сили як у Київській області, так і в усій Україні. Щоправда, у Київській області цей «феномен» частково можна пояснити відсутністю «Батьківщини» в списках як опонента владі. Проте, на думку експертів, це не було визначальним і «Свобода» має шанси завоювати ще більше симпатиків.

Експерти зазначають, що офіційні результати «Свободи» нижчі, ніж пророкували екзитполи. Але не виключено, що ці результати цілком задовільні для «свободівців». І протести, про які говорять представники «Свободи», – це, швидше, іміджева боротьба. Адже поки що, з огляду на майбутні парламентські

вибори, «Свобода» більше зацікавлена в зміцненні популярності свого політичного бренда, ніж у дуже помітній присутності у владі.

За словами експертів, «Свобода» була сприйнята патріотичним електоратом як відповідь на очікування «нових облич» і реальних змін у політиці. Тепер головне завдання «Свободи» – не дати опонентам заштовхати себе назад в нішу радикального націоналізму. Якщо це вдасться – на наступних парламентських виборах результат партії буде ще вищим.

Питання, власне, тільки в одному – наскільки ефективною буде політика нової влади. Чи відповідатиме вона потребам суспільства настільки, що «Свобода» з її радикалізмом перетвориться на аналог кримських партій («Союзу», наприклад), формально існуючи по всій країні, але одержуючи реальні результати тільки в трьох областях Галичини, чи розчарує виборців і дасть шанс «Свободі» перетворитися на дійсно загальнонаціональну політичну силу (*«Регионы захватили Киевщину, Тимошенко – не у дел // www.segodnya.ua. – 2010. – 6.11; На Київщину прийшли мери від Партії регіонів // <http://kiev.prawda.com.ua>. – 2010. – 2.11; ЄС: порушення на виборах «підбивають суспільну довіру до виборчого процесу та до подальшого зміцнення демократії в Україні» // www.radiosvoboda.org. – 2010. – 5.11; Штаты продолжают твердить, что наши выборы вовсе не демократичны // www.segodnya.ua. – 2010. – 8.11; У БЮТ натякають, що найбільше фальсифікацій відбувається зараз // <http://ua.for-ua.com>. – 2010. – 5.11; Жители Василькова пикетируют Администрацию Президента // vnpnews.info. – 2010. – 9.11; Губернатор Київщини Анатолій Присяжнюк дав підсумкову прес-конференцію на тему: «Забезпечення організації та власне проведення виборчого процесу на Київщині» // <http://kyiv-obl.gov.ua>; Електоральна ситуація в Київській області напередодні місцевих виборів 31 жовтня 2010 року // <http://sociopolis.com.ua>. – 2010. – 17.10).*

Н. Іванова, канд. іст. наук, мол. наук. співроб.

В очікуванні нового кодексу законів про працю

Трудові будні українців будуть регламентуватися новим кодексом законів про працю, який може бути розглянутий і прийнятий Верховною Радою України найближчим часом. З ухваленням кодексу трудове законодавство істотно оновиться і певною мірою буде приведене у відповідність до сучасних умов. Основними віхами нового документа стануть можливість збільшення тривалості робочого дня, зміни в процедурі захисту працівником своїх трудових прав та накладенні матеріальної відповідальності. Не важко здогадатися, що документ містить чимало нового, адже до сьогодні трудові відносини в Україні регулювалися кодексом радянських часів. Водночас документ містить законодавчу констатацію багатьох фактів, які давно мають місце в нашій трудовій діяльності,

проте не були відображені в нормативних актах, а отже, були нерегульовані.

Новий кодекс більший за обсягом в основному за рахунок деталізації прав та обов'язків найманих працівників і роботодавців. Проте розібратися в нових статтях трудового кодексу досить важко, адже для тлумачення певних норм знадобляться професійні знання. Крім того, повний текст нового кодексу не просто знайти.

Спробуємо розібратися, що ж чекає на працелюбний український народ, якщо буде прийнятий вищезазначений законодавчий акт. Перша широко обговорювана зміна стосується можливості збільшення робочого тижня зі звичних 40 год. до 48. Відповідно до документа, це стосуватиметься підприємств з безперервним виробництвом, де робочий день може бути подовжений до 12 год. Ст. 143 кодексу передбачає можливість збільшення часу робочого тижня шляхом домовленості роботодавця і працівника або роботодавця і профспілки. Підставою для подовження робочого тижня може бути простій у роботі (наприклад, очікування робітників на доставку будматеріалів), погодні умови тощо.

Головний розробник законопроекту кодексу – народний депутат, член парламентської фракції Партії регіонів, голова Федерації профспілок України В. Хара – підкреслив, що загальна кількість робочих годин на місяць залишатиметься незмінною і дорівнюватиме 160, а отже, згідно з п. 4 ст. 219, заробітна платня розраховуватиметься, виходячи не з 48, а з 40-годинного робочого тижня. «Той галас, який виник навколо трудового кодексу – це провокація і спекуляція. Говорять про те, що трудовий кодекс встановлює 12-годинний трудовий день. У трудовому кодексі ст. 131 свідчить про те, що у нас 40-годинний робочий тиждень і 8-годинний робочий день, це закон і база, виходячи з цього, обчислюється весь робочий час. Але є окремі галузі й виробництва, які не входять у ці рамки», – пояснює експерт. Тобто, за його словами, це не дозвільна, а заборонна норма, яка встановлює межу – не більше 12 год. «Може бути сьогодні 12-годинний, завтра 8-годинний, а післязавтра 3-годинний робочий день. При такому підсумовуванні в один з тижнів може набратися і 48 год. Але по місячній нормі те, що є правилом, – не більше 160 год.», – пояснює В. Хара.

Проте інші експерти відзначають у тексті норми нюанси, на яких можна спекулювати, а саме: безпосередньо положення, яке дає можливість подовжити робочий день більше ніж на 12 год. За словами голови профспілки «Народна солідарність» О. Кляшторного, «для цього буде потрібна лише згода профспілки, існуючої на підприємстві, а не тієї, членом якої є працівник». На його думку, у цій ситуації працівник не зможе розраховувати на оплату наднормових робіт, а 12-годинний робочий день може стати нормою.

Свою позицію з цього приводу висловила завідділу експертиз юридичного департаменту Федерації профспілок України В. Позініч. За її словами, можливість роботодавця самостійно визначати обсяг робочого часу працівника, передбачена в проекті, може застосовуватися тільки в окремих випадках за умови узгодження з

профспілками. Ця норма, на її думку, обмежує права роботодавців на користь тих людей, які зайняті на роботах на сьогодні, на яких не можна чітко фіксувати тривалість роботи протягом дня. На думку В. Позініч, проблема збільшення тривалості робочого часу створюється штучно. «Суспільству нав'язується думка про те, що збільшується тривалість робочого дня», – сказала вона.

Не можна залишити поза увагою питання діяльності профспілок, яке набуло нового забарвлення в законопроекті. Цікаво, що авторами проекту є В. Хара – діючий голова Федерації профспілок України та О. Стоян, який раніше обіймав посаду голови ФПУ, водночас запропоновані ними положення зазнали критики з боку інших профспілкових лідерів (наразі Міністром України зареєстровано понад 100 всеукраїнських професійних союзів і об'єднань профспілок).

Відповідно до законопроекту, українські профспілки мають бути поділені на дві категорії: «репрезентативні» і «нерепрезентативні». Першими вважатимуться: 1) профспілки національного рівня, які матимуть право брати участь у колективних переговорах з укладення генеральної угоди, делегувати представників у Національну тристоронню соціально-економічну раду, до органів управління фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування та інших тристоронніх органів соціального діалогу, брати участь у міжнародних заходах; повинні налічувати не менше 150 тис. членів; мати у своєму складі профспілки, їх організації та об'єднання організацій роботодавців у більшості адміністративно-територіальних одиниць України, визначених ч. 2 ст. 133 Конституції України (ч. 1 ст. 336); 2) профспілки галузевого рівня, які матимуть право брати участь у колективних переговорах з укладення галузевих (міжгалузевих) угод та делегувати представників до органів соціального діалогу на відповідному рівні; повинні бути всеукраїнськими профспілками, членами яких є не менше 3 % працівників, зайнятих у відповідній галузі (ч. 2 ст. 336); 3) профспілки територіального рівня, які матимуть право брати участь у колективних переговорах з укладення територіальних угод та делегувати представників до органів соціального діалогу; мають бути обласними, місцевими профспілками, їх організаціями та об'єднаннями, створеними за територіальною ознакою, членами яких є не менше 2 % зайнятого населення у відповідній адміністративно-територіальній одиниці (ч. 3 ст. 336). «Нерепрезентативні» профспілки, які не відповідають зазначеним вимогам, не будуть допущені до участі в укладенні колективних угод, а також управлінні соціальним страхуванням. Чинний КЗпП подібного розмежування не передбачає. Таким чином, цілком вірогідною є ситуація коли «стара» профспілка, що існує з часів СРСР, виявляється неспроможною захистити права членів трудового колективу у випадку масових скорочень, зменшення або заборгованості з виплати заробітної плати, а створені працівниками нові, незалежні профспілки оголошуватимуться «нерепрезентативними». Таким чином, роботодавець усуватиме від захисту прав членів колективу безпосередньо діючі колективні організації працівників.

Багато питань у представників профспілок до ст. 13 проекту нового трудового

кодексу, яка дає змогу шляхом видання власних нормативних актів роботодавцям самостійно регулювати трудові відносини – без узгодження з працівниками, профспілками. Після ухвалення нового кодексу в його нинішньому вигляді роботодавець не повинен буде проводити відповідних переговорів із профспілками. І ще один невеличкий нюанс – за порушення власних нормативних актів, на відміну від колективного договору, не передбачено відповідальність.

Експерти вказують на можливість масових ухилянь роботодавців від оформлення колективних договорів, оскільки ч. 3 ст. 13 визнає за роботодавцем право підміняти колективний договір уже згаданими «нормативними актами роботодавця». У випадку, якщо на підприємстві немає первинної організації профспілкового об'єднання або людини, уповноваженої представляти інтереси трудового колективу, роботодавець в односторонньому порядку може видавати накази та розпорядження. За твердженням голови Конфедерації вільних профспілок України М. Волинця, це «прямо заохочує роботодавців ухилятися від укладання колективних договорів». За новим кодексом укладання колективних договорів на підприємствах взагалі буде не обов'язковим.

За оцінками НФПУ, уже протягом першого півріччя після ухвалення нового кодексу в нинішній його редакції до 70 % (близько 2,5 млн підприємств) спробують ліквідувати вже оформлені колективні договори або ухилитися від оформлення нових.

У відповідь на ці зауваження В. Хара зазначив, що «якщо слідувати логіці Волинця, то за відсутності первинної профспілкової організації на підприємстві, яке складається, наприклад, з п'яти осіб, його керівництво не може ухвалити ніяких рішень».

Треба відзначити, що норма безперечно має раціональне зерно, проте головним питанням тут, як і в низці інших норм кодексу, є збереження рівноваги інтересів працівників і роботодавців.

Ще одним приводом для невдоволення профспілок стало зменшення у них важелів впливу в процесі судових розглядів, пов'язаних зі звільненням найманих робітників. Як відзначили в прес-службі Конфедерації профспілок, якщо раніше для звільнення співробітника треба було пройти процедуру узгодження з профспілками, і у разі негативного рішення роботодавець ризикував програти суд, то тепер ця перешкода зникла. Трудовий кодекс дає профспілковій організації лише один день для передачі роботодавцю юридичної позиції профспілки, якщо цього не відбулося – звільнення може відбутися без участі організації. Ст. 45 чинного КЗпП дає право профспілкам у разі системних порушень трудового законодавства та колективного договору застосовувати такий важіль впливу на роботодавця, як розірвання трудового договору. У проекті нового кодексу це право профспілок є мінімальним.

Крім того, кодекс дає можливість суб'єктам малого підприємництва звільняти працівників за два тижні, а не за два місяці, як на всіх інших підприємствах. Це стосується і змін розміру зарплатні. На думку експертів з трудового права, ця

норма дасть змогу працедавцю істотно економити.

Практичний інтерес представляє зміст норми, за якою роботодавець одержить право в односторонньому порядку, без участі будь-якої третьої сторони (профспілок і судів) визначати особисту матеріальну відповідальність найманого працівника або групи працівників. Київський юрист Ю. Лебедев вважає, що «це суперечить базовим основам права, за яким «ніхто не може бути суддею в своїй власній справі». Голова Національного форуму профспілок України (НФПУ) М. Якибчук вважає, що «ці норми відкриють дорогу для безмежного звинувачення кого завгодно серед працівників підприємства щодо реальних або придуманих збитків. Будуть нескінченні відрахування із зарплати, штрафи та інші санкції, які, як правило, застосовують у таких випадках». Також впроваджується відповідальність за розголошення комерційної таємниці.

Одним з найбільших недоліків пропонованого трудового кодексу України експерти називають велику кількість підстав для припинення трудового договору з працівником. Так, наприклад, звільнити працівника, згідно з проектом, можна буде, крім іншого, у зв'язку з розголошенням комерційної інформації, а також за грубе порушення правил охорони праці, якщо це призвело або могло призвести до нещасного випадку. Для звільнення співробітника у зв'язку з невідповідністю займаній посаді не обов'язково буде проводити атестацію, а достатньо буде зібрати певні докази недостатньої кваліфікації такого співробітника.

Шквал дискусій також викликала можливість контролювати роботу співробітників підприємства за допомогою «технічних засобів» (відеозйомка, контроль над електронною поштою, чатами і особистими інтернет-сторінками працівників). Ст. 28 нового кодексу, за словами М. Якибчука, «відкриває широку дорогу для посилення антизаконних, таких, що суперечать Конституції України і багатьом іншим чинним законам, методів прихованого нагляду за працівниками». Фахівці зазначають, що ця ініціатива суперечить ст. 32 Конституції України: «ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України».

На фоні активної критики законопроекту представниками профспілок та опозиції документ має свої позитиви, яким у ЗМІ приділяється значно менше уваги. За словами В. Хари, «усі функції захисні, які були в кодексі про працю збережені, мало того, ще і додалися у відповідності, наприклад, щодо заборгованості по заробітній платні, такої функції сьогодні більше нема. Вона оголошена первинною виплатою, у будь-якій ситуації, у тому числі і при банкрутстві, чого раніше не було». На думку директора з управління персоналом Shell в Україні, співголови Комітету з питань людських ресурсів Американської торговельної палати в Україні О. Козлової, позитивними змінами є наближення КЗпП до європейських норм у питаннях неприйняття дискримінації в будь-якій формі і на будь-якому етапі трудового процесу – починаючи від прийому на роботу, й аж до моменту розірвання трудового договору.

Розширюючи перелік прав роботодавця, новий трудовий кодекс передбачає

також право працівника на додаткову відпустку, страйк та заборону звільнення працівника у пенсійному віці.

Поза сумнівом, позитивне значення має розмежування в новому кодексі трудових та цивільно-правових відносин. Останнє дуже істотно, бо нині в тіні цивільно-правових відносин перебувають сотні тисяч працівників, які не мають жодного захисту. У проекті нового кодексу визначено порядок укладення трудового договору, який встановлюватиме механізм регулювання трудових відносин між конкретним роботодавцем і конкретним працівником. У ньому зазначатиметься місце роботи, початок роботи, функції, які виконуватиме працівник, оплата праці, режим роботи тощо (ст. 39–42 проекту). Уперше встановлюються правила щодо можливості завчасного укладення трудового договору, у тому числі й до звільнення з попередньої роботи (ст. 39 проекту).

Документ передбачає гарантії під час прийому на роботу та під час звільнення вагітних жінок та жінок з маленькими дітьми. Ст. 286 проекту забороняється відмовляти жінкам у прийнятті на роботу і знижувати їм заробітну плату з мотивів, пов'язаних з вагітністю або наявністю дітей віком до трьох років, а одиноким матерям за наявності дитини віком до 14 років або дитини-інваліда. За умови відмови прийняти на роботу цим категоріям жінок роботодавець зобов'язаний повідомляти причини відмови у письмовій формі. Така відмова може бути оскаржена у суді.

За нормами ст. 118 проекту забороняється звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років або дитину-інваліда, крім випадків ліквідації юридичної особи-роботодавця без правонаступництва, припинення фізичною особою функцій роботодавця.

Встановлюється заборона звільнення одиноких матерів, які мають дітей віком до 15 років, крім випадків, коли відбувається ліквідація юридичної особи без правонаступництва (або фізична особа припиняє функцію роботодавця), а також на підставі невиконання чи неналежного виконання ними своїх трудових обов'язків. Таким жінкам у випадках їхнього звільнення у разі ліквідації юридичної особи (припинення фізичною особою функцій роботодавця), а також у зв'язку з закінченням строку трудового договору встановлюється підвищений розмір вихідної допомоги – у розмірі не менше тримісячної середньої заробітної плати.

Уперше встановлені правила щодо правонаступництва в трудових відносинах під час ліквідації юридичних осіб та створенні на базі їхнього майна нових юридичних осіб.

Підсумовуючи, нагадаємо, що чинне трудове законодавство, прийняте в 1971 р., пройшло крізь ряд політичних, економічних та соціальних реформ в Україні, і, незважаючи на це, документ 40 років регулював відносини в цій сфері. Мабуть, час змін справді настав. Кодекс законів про працю є нормативним документом, зміст якого впливає на кожного громадянина нашої країни – бюджетника, підприємця, депутата, простого робітника і навіть олігарха. Саме

тому прийняття такого документа супроводжується значною кількістю суперечок, домислів, зіткнень думок та інтересів. Незважаючи на тривалість роботи над новим кодексом, є відчуття певної незавершеності, оскільки деякі положення висловлені недостатньо чітко, або при їх формулюванні не повною мірою враховано ті чи інші інтереси. Тож сподіватимемося на краще, а саме на те, що новий кодекс законів про працю не стане загрозою трудовим правам простого українця.

АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

С. Горова, влас. кор. СІАЗ НБУВ

Фермери чекають професійних рішень

Асоціація фермерів та приватних землевласників України вимагає негайно скасувати будь-які обмеження на експорт зернових, адже блокування поставок збіжжя за кордон за експортними контрактами наносить колосальні збитки сільськогосподарським виробникам. Про це йшлося на прес-конференції 11 листопада в інформаційному агентстві УНІАН.

«Асоціація фермерів давно обговорювала питання щодо експорту зерна, але в зв'язку з тим, що проходила виборча кампанія, ми не акцентували на цьому увагу, щоб нам не закидали політичну орієнтацію», – говорив президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України (АФЗУ) М. Миркевич. За його словами, уже на сьогодні від введення квот виробники втрачають значну суму коштів – практично 100 дол. на кожній тонні, що істотно відображається на бюджеті кожного господарства.

«Відсутність ринку зерна в цьому році, штучна його зупинка державними органами влади – виходить така ситуація, що товаровиробник, фактично, недоотримає в цьому році приблизно 10 млрд грн», – повідомив на прес-конференції перший віце-президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України Я. Кардаш.

В АФЗУ звертають увагу на те, що в нинішніх умовах світової економічної кризи саме аграрна галузь виявилася найбільш конкурентоспроможною в Україні, і сама вона має один з найбільших потенціалів для подальшого розвитку. Цього року в державі зібрано третій за роки Незалежності урожай зернових – близько 41 млн т. Україна цілком у змозі вирощувати 80–100 млн т збіжжя. Однак, «відсутність адекватної аграрної політики робить не лише нездійсненним це завдання у перспективі найближчих років, але й завдає непоправної шкоди врожаю 2011 р. Її вже не вдасться уникнути, її можна лише мінімізувати», –

зазначено в прес-релізі, наданому журналістам. Проте останні заборонні кроки уряду щодо квотування експорту зернових лише загострили ситуацію – призупинено збір кукурудзи, оскільки її нікуди дівати – в країні переповнені елеватори. Наразі кукурудза залишається на полях, і її нищать час та негода.

В АФЗУ вважають, що обвал цін на зернові на внутрішньому ринку за умови доброї цінової кон'юнктури на світових ринках (різниця між світовою та внутрішньою закупівельною ціною сягає 100 дол. за 1 т) спровокований штучно, без будь-яких об'єктивних на те причин. І це при тому, що на потреби продовольчої безпеки України необхідно не більше, ніж 25 млн т збіжжя. Отож, зібрані понад цей обсяг 16 млн т зерна можна впевнено експортувати, завдяки чому сільськогосподарські підприємства змогли б отримати вкрай необхідні їм фінансові ресурси. Адже аграрники сьогодні перебувають у патовій ситуації – відсутні доступні кредитні ресурси, скасована фінансова підтримка цільових програм АПК, зокрема, фермерських господарств, не виконується Закон України «Про фермерське господарство», стабільно дорожчають пальне, мінеральні добрива і гербіциди.

В Україні склалася стійка ситуація, коли ціни на сільгосппродукцію постійно зростають, але селяни отримують дедалі менше. Село стабільно та цілеспрямовано заганяють у глухий кут.

З огляду на це Асоціація фермерів та приватних землевласників України стає на захист усього вітчизняного фермерства та всіх аграрників. Асоціація рішуче та категорично протестує проти останніх урядових кроків щодо блокування експорту зернових, бо вважає: такі кроки направлені на свавільний перерозподіл власності в аграрній сфері, а також, щоб пришвидшити запровадження ринку землі.

У зв'язку зі зміною керівництва в країні відбулися зміни й у керівництві різних міністерств і відомств. Не найкращі зміни, за словами Я. Кардаша, «відбулися у нашому профільному міністерстві. На сьогоднішній день як такої аграрної політики немає. Є якісь хаотичні рухи, які не призводять до логічних кроків». Крім того, відзначив перший віце-президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України, департамент, який мав би відповідати за розвиток сільських територій на сьогодні очолюється людиною, яка не має ні аграрної освіти, ні досвіду роботи в аграрній сфері. Я. Кардаш у своєму виступі підкреслив: «Ми звертаємося до міністра для того, щоб він переглянув позиції щодо кадрових призначень і сприяв тому, щоб були призначені заступники міністра і відповідні директори департаментів, які є професіоналами».

Також асоціація закликає Президента України В. Януковича втрутитися в нинішню ситуацію, щоб у якнайшвидший термін вирішити її в інтересах держави, бізнесу та людей. Проведення аграрної реформи, необхідність якої глава держави відзначав неодноразово, унеможливорює ручне керування галуззю, чим сьогодні зловживає уряд, вважають в АФЗУ. Реформа апріорі передбачає продумані та системні кроки Кабінету Міністрів, виважену політику у сфері відносин з бізнесом, яка б базувалася на принципах та інструментах державно-приватного

партнерства та залученні інвестицій у національну економіку.

«Асоціація фермерів налічує 42 тис. фермерських господарств в Україні і кожний має сім'ю, має працівників. На сьогодні це є та сила, що може заявити про себе. І ми будемо домагатися від уряду всіма можливими способами, щоб наші вимоги були виконані», – наголосив у своєму виступі президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України.

(Інформація СІАЗ)

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Верховна Рада України 19 листопада планує заслухати інформацію уряду про основні параметри бюджетного процесу. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Литвин під час брифінгу 15 листопада.

На запитання депутатів, сказав В. Литвин, відповідатиме міністр фінансів України Ф. Ярошенко. За його словами, представники економічного блоку Кабінету Міністрів України мають поінформувати парламент і громадськість, «які підходи сповідує уряд під час роботи над Державним бюджетом», і наскільки основні бюджетні показники відповідають економічній ситуації та потребам людей.

Також уряд, сказав керівник парламенту, має повідомити про основні параметри Меморандуму про співпрацю з МВФ, оскільки цей документ «істотно впливатиме на ключові показники і параметри бюджету».

В. Литвин також зазначив, що Кабінет Міністрів має поінформувати про основні параметри соціальної політики на найближчі роки, оскільки «серйозним викликом є проблема неспівпадіння можливостей держави із соціальними законами». «Потрібна відверта розмова і відповідні рішення. Треба припинити практику прийняття чергових соціальних законів, і зосередити зусилля на виконання чинних законів», – наголосив він *(Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 15.11).*

***

Верховна Рада України планує ухвалити Державний бюджет на наступний рік 23–24 грудня. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Литвин під час брифінгу 15 листопада.

При цьому В. Литвин зазначив, що парламент має ухвалити Податковий кодекс, аби уряд мав змогу на його основі підготувати проект Державного бюджету.

За словами керівника парламенту, планується, що 2–3 грудня парламент розгляне проект Державного бюджету у першому читанні, і 23–24 грудня

остаточно ухвалить основний фінансовий документ (*Офіційний сайт Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 15.11).

***

Голова Верховної Ради України В. Литвин 15 листопада взяв участь у церемонії відкриття Програми парламентського стажування «Помічник голови Комітету Верховної Ради України 2010–2011 рр.». Вітаючи студентів українських вузів, які стали переможцями конкурсу на проходження стажування у Верховній Раді України, В. Литвин зазначив, що це «ще одна перемога у їхньому житті». «Іспити, які ви склали, подібні іспитам при вступі до вищих навчальних закладів. Це старт у суспільному житті країни», – додав він (*Офіційний сайт Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 15.11).

***

19 листопада Верховна Рада заслухає звіт тимчасової слідчої комісії щодо рішення Стокгольмського арбітражу за позовом «РосУкрЕнерго». Про це заявив Голова Верховної Ради В. Литвин на погоджувальній раді парламенту 15 листопада, говорячи про порядок денний. Водночас він запропонував депутатам присвятити поточний тиждень основному проекту Податкового кодексу (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2010. – 15.11).

***

Фракція Блока Юліи Тимошенко в Верховній Раді повторно переіменувалась в «Блок Юлії Тимошенко – Батьківщина». Об этом на засіданні парламенту об'явив Председатель Верховной Рады В. Литвин.

Соответствующее решение было принято накануне на заседании фракции. Сокращенное название фракции – «БЮТ – Батьківщина» (*Комментарии – proUA* (<http://comments.ua>). – 2010. – 16.11).

***

Лідер фракції НУ – НС М. Мартиненко пропонує заслухати у Верховній Раді голову ЦВК В. Шаповала стосовно дати парламентських виборів. Про це він заявив на пого- джувальній раді 15 листопада.

М. Мартиненко нагадав, що в разі, якщо вибори мають відбутися в 2011 р., наприкінці листопада потрібно починати передвиборну кампанію.

Він також висловив переконання, що запрошення В. Шаповала до ВР «не виглядатиме як тиск на нього», оскільки місцеві вибори вже завершилися.

У відповідь на цю пропозицію Голова Верховної Ради В. Литвин порадив депутатам спочатку дочекатися рішення КС щодо дати парламентських виборів, оскільки нині це питання перебуває в його компетенції (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2010. – 15.11).

***

У Партії регіонів не чекають синхронного голосування «Єдиного центру» з більшістю після призначення В. Балогі на посаду глави МНС. Про це заявив лідер фракції ПР О. Єфремов після погоджувальної ради 15 листопада.

«Ті процеси, які відбуваються в цій політичній силі, не дають можливості однозначно відповісти на це запитання, тому ми сподіваємося, що дедалі більша кількість народних депутатів, не тільки від цієї політичної сили, а й від інших, буде приєднуватися до конструктивної роботи в парламенті», – сказав він.

«Ті документи, які сьогодні розглядаються – це доленосні документи. І тому тут два шляхи – або ти приєднуєшся і працюєш над цими документами, або ти перебуваєш на узбіччі політичного процесу», – сказав він.

Відповідаючи на питання, чи обговорювалася взагалі кандидатура В. Балогі із фракцією, він нагадав, що після скасування політреформи 2004 р., Президент сам ухвалює рішення щодо призначення міністра.

«Тому – це його прерогатива, він не має обговорювати кандидатури з Верховною Радою», – зазначив О. Єфремов (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

Фракція Партії регіонів закликає колег об'єднатися навколо ухвалення Податкового кодексу, незалежно від політичної приналежності. Про це заявив лідер фракції ПР О. Єфремов на погоджувальній раді 15 листопада.

Він нагадав опозиціонерам їхні нарікання щодо того, що влада не проводить реформ.

«Ми готові розглядати цей документ постатейно, дослухатися до аргументів і ухвалювати відповідні рішення», – сказав О. Єфремов.

«Якщо ж знову складається ситуація, що хтось бажає блокувати – а такі заяви вже є – ви самі чудово розумієте, до чого ви нас підштовхуєте – ви підштовхуєте до того, що цей документ може бути ухвалений у прискореному режимі і цілком природно, що ті помилки, які спочатку можуть бути закладені в цьому документі, не будуть виправлені», – додав він.

«Тому, шановні колеги, я пропоную під час розгляду концептуальних, важливих для держави документів, не розділятися, а об'єднуватися», – закликав О. Єфремов.

Перед тим лідер фракції БЮТ І. Кириленко заявив, що його фракція не голосуватиме за проект Податкового кодексу.

«Іще одне детальне знайомство з цим документом свідчить про те, що ми його підтримувати не можемо. Не тому, що ми опозиція, а тому що ми солідарні з тими людьми, які сьогодні на площі (протестують проти ухвалення такого Податкового кодексу)», – сказав він. Однак при цьому І. Кириленко наголосив, що БЮТ буде домагатися ухвалення 800 поправок, внесених до проекту Податкового кодексу опозиційними депутатами (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). –

2010. – 15.11).

***

Комітет з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо відміни реєстрації декларації виробника про відповідність.

На засіданні автор проекту (реєстр. № 6711), народний депутат Н. Королевська зазначила, що він спрямований на «недопущення невиправданих додаткових витрат часу і коштів виробниками – суб'єктами господарювання на реєстрацію декларацій під час введення продукції в обіг і приведення національного законодавства у сфері технічного регулювання у відповідність із законодавством Європейського Союзу та вимогами Світової організації торгівлі». Відміна обов'язкової реєстрації декларацій, вважає Н. Королевська, дасть змогу заощадити виробникам і постачальникам продукції 10 млн грн.

Проектом закону пропонується внести зміни до ст. 32 Закону «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» щодо виключення положень стосовно обов'язкової реєстрації у Держспоживстандарті декларації про відповідність, а також до Законів «Про підтвердження відповідності» і «Про захист прав споживачів» стосовно виключення вимоги зазначати в супровідних документах реєстраційні номери декларацій.

На думку членів комітету, реалізація положень проекту створить сприятливі умови для діяльності суб'єктів господарювання, що виробляють та імпортують продукцію, та забезпечить приведення національного законодавства у сфері технічного регулювання відповідно до вимог СОТ і законодавства ЄС, покращить умови ведення бізнесу в Україні та сприятиме інвестиційній привабливості країни і зростанню обсягів виробництва продукції (***Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 15.11).***

***

Комітет з питань європейської інтеграції розглянув на відповідність законодавству Європейського Союзу проект закону про внесення змін до Закону «Про насіння і садивний матеріал».

Законопроектом (реєстр. № 6598) пропонується викласти в новій редакції чинний закон, привівши його у відповідність до Закону «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та адаптувавши його положення до вимог СОТ та ЄС.

Зокрема, у проекті уточнюються визначення термінів, що вживаються, склад органів, які здійснюють державне управління в галузі насінництва та розсадництва, повноваження у зазначеній сфері центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики, а також коригуються питання фінансового і матеріально-технічного забезпечення насінництва, створення страхового

насінневого фонду, порядку формування державного резервного насінневого фонду набуття права на виробництво та використання насіння і садивного матеріалу тощо.

За висновком членів комітету, положення законопроекту щодо реєстру сортів рослин, ввезення та вивезення насіння і садивного матеріалу не суперечать законодавству Європейського Союзу (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 15.11*).

***

Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування рекомендує парламенту ухвалити в другому читанні і цілому законопроект про внесення змін до ст. 20 Закону «Про об'єднання громадян» (щодо права об'єднання громадян звертатися до суду в інтересах його членів).

Проектом закону (реєстр. № 2511) пропонується визначити, що до права зареєстрованих об'єднань громадян представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів (учасників) у державних та громадських органах входить право об'єднань громадян звертатися до суду за захистом прав, свобод та інтересів своїх членів.

Під час підготовки документа до другого читання до комітету надійшли поправки від п'яти народних депутатів, які враховано повністю або частково (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 15.11*).

***

Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів підтримує проект закону про внесення зміни до ст. 24 Закону «Про наукову і науково-технічну діяльність» (щодо подання та оформлення документів для призначення пенсій).

Законопроектом (реєстр. № 6675) пропонується доповнити ст. 24 Закону «Про наукову і науково-технічну діяльність» новою частиною, де передбачити окремий порядок звернення та подання документів для призначення (перерахунку) пенсій науковим працівникам, який буде визначатися правлінням Пенсійного фонду України за погодженням із спеціально уповноваженими органами державної влади.

На засіданні зазначалося, що процедура звернення за призначенням наукової пенсії провадиться на загальних підставах згідно з Порядком, розробленим відповідно до Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Однак, наголосили члени комітету, призначення наукової пенсії має певні особливості, а тому встановлення окремого порядку подання документів, погодженого, зокрема, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та у сфері наукової, науково-технічної діяльності та трансферу технологій, є логічним і доцільним (*Офіційний сайт*

***

Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією підтримує проект закону про внесення змін до Закону «Про митний тариф України».

На засіданні комітету зазначалося, що законопроект (реєстр. № 7280) підготовлено з метою:

- приведення товарної номенклатури відповідно до вимог ГС-2007 на виконання міжнародних зобов'язань, взятих у рамках Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів, до якої приєдналася Україна;
- усунення розбіжностей у версіях систем української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності України та країн – торговельних партнерів;
- прискорення та спрощення процедури митного оформлення товарів під час здійснення зовнішньоторговельних операцій;
- приведення ставок увізного мита на продукцію і товари у відповідність із рівнем, визначеним Графіком тарифних зобов'язань України перед СОТ за товарами на 2011 р. у рамках Протоколу про вступ України до СОТ тощо.

Народні депутати вважають, що прийняття проекту сприятиме: виконанню Україною міжнародних зобов'язань, узятих, зокрема, у рамках Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів, до якої приєдналася Україна; спрощенню зіставлення та аналізу статистичних даних, особливо тих, які належать до міжнародної торгівлі та обмін якими відбувається в рамках міжнародних домовленостей або ведення міжнародних торговельних переговорів; зменшенню витрат, пов'язаних із необхідністю повторного опису, класифікації та кодування товарів під час їх переводу з однієї системи в іншу в процесі міжнародної торгівлі; прискоренню та спрощенню процедури митного оформлення товарів під час здійснення зовнішньоторговельних операцій тощо (*Офіційний сайт Верховної Ради України (http://portal.rada.gov.ua). – 2010. – 15.11).*

***

Комітет з питань правової політики рекомендує парламенту направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до деяких законів України (щодо вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування).

На засіданні комітету зазначалося, що законопроект (реєстр. № 5042) спрямований на врегулювання питань щодо надання нотаріальних послуг посадовими особами органів місцевого самоврядування.

Під час обговорення народні депутати наголошували на тому, що положення законопроекту «мають концептуальні розбіжності з поданими проектами нової редакції закону “Про нотаріат”»(реєстр. № 1286, № 1286-1, № 1286-2). Ішлося

також про те, що «при розгляді подальших перспектив реформування нотаріату в Україні, комітет виходить з необхідності подання єдиного тексту нової редакції закону про нотаріат» (*Офіційний сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 15.11).*

***

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу та в цілому проект закону про внесення змін до ст. 217 Кримінально-процесуального кодексу України щодо обов'язків слідчого.

Законопроектом (реєстр. № 7044), поданим народним депутатом С. Міщенком, пропонується встановити обов'язок слідчого вручати на вимогу потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача або їхніх представників засвідчені належним чином копії опису матеріалів кримінальної справи під час ознайомлення з нею.

Члени комітету, проаналізувавши проект, відзначили, що запропоновані зміни є цілком слушними. На думку народних депутатів, прийняття законопроекту сприятиме встановленню додаткової гарантії захисту конституційних прав і свобод відповідних учасників кримінального процесу, а також унеможливить здійснення органами досудового слідства будь-яких маніпуляцій з матеріалами кримінальної справи (*Офіційний сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 15.11).*

***

Фракція БЮТ наполягає на внесенні в порядок денний на 17 листопада питання щодо створення ТСК з розслідування фальсифікацій на місцевих виборах. Про це заявив лідер фракції І. Кириленко на погоджувальній раді.

На його переконання, вибори викликали великі нарікання з боку суспільства та експертів. «Тому парламентський контроль (за організацією виборчого процесу) якраз був би доречним, особливо напередодні парламентських виборів. Вони ж таки колись відбудуться», – сказав І. Кириленко.

У відповідь на це спікер В. Литвин запропонував лідерам фракцій надати свої кандидатури до відповідної ТСК, нагадавши, що проект постанови був зареєстрований у вересні і вже не потребує рішення профільного комітету для внесення в порядок денний (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2010. – 14.11).*

***

Голова Верховної Ради України В. Литвин знову заявляє, що проект Трудового кодексу парламент не розглядатиме до кінця року.

«Трудовий кодекс найближчим часом Верховна Рада не має наміру розглядати», – сказав В. Литвин, додавши, що «у будь-якому разі, до закінчення

цього року».

За словами спікера, немає жодних підстав проводити акції проти ухвалення Трудового кодексу. В. Литвин заявив, що розглядає такі акції «як політичні ходи» (*Фундація «Відкрите суспільство» (deputat.org.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

Спикер парламенту В. Литвин пропонує Верховній Раді звільнити з посади судей Верховного Суду В. Данчука, Е. Левченко та В. Перепичая. Об этом говорится в проекте постановления №7298-1, зарегистрированном в Верховной Раде 15 ноября.

Проект также предусматривает увольнение с должностей ряда судей местных судов. Все эти судьи подали заявления об отставке (*MIGnews.com.ua (www.mignews.com.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

Фракция БЮТ предлагает в пятницу, 19 ноября, во время Часа вопросов к правительству заслушать в Верховной Раде информацию Кабинета Министров относительно бюджетного процесса на 2011 г. Об этом во время Согласительного совета заявил лидер фракции БЮТ И. Кириленко.

Он отметил, что в ВР до сих пор не подан проект Государственного бюджета на следующий год. При этом И. Кириленко напомнил, что власть неоднократно отмечала, что новый Налоговый кодекс должен лечь в основу Госбюджета-2011.

Он заметил, что представители правительства должны объяснить ВР, каким образом будет формироваться бюджет, если в Налоговом кодексе содержатся сотни новшеств. «Эти новшества еще надо просчитать, этим новшествами надо научить людей», – сказал И. Кириленко.

По его словам, Налоговый кодекс необходимо принимать, но вступить в силу он должен только с 2012 г., чтобы не ломать разработку бюджета (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

Опозиція не підтримуватиме прийняття Податкового кодексу. Про це заявила народний депутат України від фракції БЮТ Н. Королевська.

«Позиція в опозиції єдина, що даний Податковий кодекс в тій редакції, в якій ми його побачили, ми підтримувати не будемо», – наголосила нардеп (*IMK (www.imk.com.ua)*). – 2010. – 16.11).

***

Народный депутат Украины от фракции Партии регионов, первый заместитель председателя парламентского Комитета по вопросам бюджета В. Лукьянов сообщил, что в Верховной Раде обсуждается возможность вступления в силу отдельных положений Налогового кодекса со второго

полугодия 2011 г. при общем вступлении в силу этого документа с начала года. Об этом сообщили в пресс-службе ПР.

«На сегодняшний день обсуждается вопрос о том, что ряд норм, в частности, ст. 14, может быть, о налогообложении прибыли предприятий, может быть, администрирование НДС, посмотреть на них, чтобы они вступили в силу, начали работать со второго квартала, а может быть, и даже со второго полугодия (2011 г. – Ред.)», – отметил В. Лукьянов.

По словам депутата, отсрочка вступления в силу отдельных статей позволит выработать лучшие механизмы их применения и администрирования (*Версии.com (www.versii.com). – 2010. – 16.11*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент Украины В. Янукович поручил Премьер-министру Украины Н. Азарову принять меры по недопущению ухудшения финансово-экономического состояния отечественных товаропроизводителей.

Согласно поручению, текст которого обнародован на официальном сайте главы государства, Н. Азаров должен до 1 декабря 2010 г. проанализировать принятые меры по защите интересов национальных товаропроизводителей на внешних рынках, недопущению дискриминации украинского экспорта, необоснованного применения к нему антидемпинговых мероприятий, а также по расширению присутствия украинских товаров на наиболее весомых рынках сбыта.

По результатам анализа должен быть подготовлен план действий правительства по урегулированию этих вопросов.

Кроме того, В. Янукович поручил обеспечить ежемесячный мониторинг влияния либерализации примененных специальных мер по импорту в Украину спичек независимо от страны происхождения, их экспорта и, в случае необходимости, внести предложения о защите интересов национальных товаропроизводителей в порядке, определенном Законом Украины «О применении специальных мер относительно импорта в Украину» (*Комментарии – proUA (http://comments.ua). – 2010. – 16.11*).

***

В проекті Держбюджету на 2011 р. необхідно передбачити кошти на запобігання аваріям та техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві. Таке доручення дав Прем'єр-міністру М. Азарову Президент В. Янукович.

Також В. Янукович доручив до 1 грудня опрацювати питання щодо передбачення в проекті Держбюджету коштів для ремонту і реконструкції теплових мереж та котелень.

Крім того, Президент доручив голові Ради міністрів Криму, головам обласних, Київської та Севастопольської міськ-держадміністрацій вжити невідкладних заходів щодо погашення заборгованості за енергоносії та комунальні послуги (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 15.11).

***

Президент України В. Янукович провів зустріч з Прем'єр-міністром Угорської Республіки В. Орбаном.

Глава держави привітав Прем'єр-міністра Угорщини в Україні, наголосивши, що його візит є знаковим для зміцнення добросусідських відносин між Україною та Угорщиною.

«Упевнений, що наші відносини мають добру основу для поглиблення політичного діалогу та всебічного розвитку масштабної економічної співпраці», – підкреслив В. Янукович.

У свою чергу Прем'єр-міністр Угорської Республіки подякував Президентові України за можливість зустрітися.

В. Орбан наголосив, що Україна – одна з найбільших країн Європи і один із найбільших сусідів Угорщини, тому він відчував своє зобов'язання якнайшвидше здійснити візит до України.

«Однозначно, що у Вашій особі ми бачимо величезну стабільність для України, для регіону», – підкреслив він.

Прем'єр-міністр висловив переконання, що наші країни мають великі перспективи для поглиблення співпраці в усіх сферах. «Такої ситуації, яку ми маємо зараз, ще не було – стабільна Україна є сусідом стабільної Угорщини. На мою думку, це – величезні можливості. Я переконаний, що багато залежить від Вас і від мене особисто, що ми можемо з цих стабільних відносин реалізувати», – сказав В. Орбан.

В. Янукович під час зустрічі також підкреслив, що поточний рік був важливим і для України, і для Угорщини. За словами Президента, у нашій державі вдалося нарешті подолати політичну нестабільність та розпочати активний процес реформування всіх сфер життя.

Наприкінці зустрічі Президент подарував прем'єр-міністрові Угорщини футбольного м'яча та комплект футбольної форми з символікою Євро-2012 (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2010. – 12.11).

***

Президент В. Янукович призначив О. Попова головою Київської міської державної адміністрації. Відповідний указ розміщено на сайті Президента. Іншим указом він звільнив з цієї посади Л. Черновецького (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 16.11).

***

Президент України наголошує, що роботу з вирішення екологічних проблем Івано-Франківської області має бути активізовано. Про це В. Янукович сказав 11 листопада під час робочої поїздки до цього регіону після огляду з повітря території Домбровського кар'єру поблизу м. Калуша, що є місцем екологічної катастрофи.

«Домбровський кар'єр у дуже поганому стані, і підрядник не виконує своїх зобов'язань», – сказав Президент.

Глава держави відзначив, що на сьогодні фактично не освоюються виділені на подолання цієї катастрофи 25 млн грн. «Якщо підрядник працюватиме такими темпами, як сьогодні, безумовно, нас це не буде влаштовувати», – наголосив Президент.

Глава держави наголосив, що той стан справ, який був з даного питання в регіоні протягом останніх п'яти років, неприпустимий. Президент, зокрема, підкреслив, що за цей період на ліквідацію екологічної катастрофи було освоєно лише 14,5 млн грн.

В. Янукович також відзначив, що у березні поточного року було рішення уряду про виділення на подолання екологічних проблем цього регіону 398 млн грн. Глава держави підкреслив, що це рішення буде виконано.

Глава держави заявив, що візьме під особистий контроль вирішення екологічних проблем Івано-Франківщини (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 11.11).**

***

Під головуванням Президента України В. Януковича у м. Калуш Івано-Франківської області відбулася розширена нарада з адміністративно-господарським активом регіону з питань соціально-економічного розвитку Івано-Франківщини.

Відкриваючи засідання, Президент наголосив, що приїхав до Івано-Франківської області, щоб обговорити найбільш актуальні проблеми регіону та визначити шляхи їх розв'язання.

Глава держави відзначив, що Івано-Франківщина має свої особливості. «Наша мета – використати той позитив, традиції регіону, існуючі тут переваги для його розвитку», – сказав Президент. Саме тому, підкреслив В. Янукович, на нараду зібраний актив області, який несе відповідальність за її розвиток.

В. Янукович нагадав, що на Івано-Франківщині є й інші промислові об'єкти, які потребують сьогодні уваги та знаходження шляхів їх модернізації, залучення інвестицій, покращення технологій, поглиблення обробки сировини тощо (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 11.11).**

***

У Калуському районі на Івано-Франківщині Президент України В. Янукович взяв участь у церемонії виведення на проектну потужність

нового виробництва хлору і каустичної соди ТОВ «Карпатнафтохім».

У вітальному слові глава держави наголосив на важливості цього проекту з точки зору використання сировини, яку вироблятиме нова установка, на інших підприємствах України.

Президент високо оцінив внесок інвесторів у модернізацію «Карпатнафтохіму». В. Янукович, зокрема, подякував Президентові ВАТ «Нафтова компанія “Лукойл”» В. Алекперову. «Велике спасибі В. Алекперову та його компанії, які дотримали своє слово і вклали понад 550 млн дол. у реконструкцію цього підприємства», – зазначив глава держави.

Президент висловив переконання, що «Карпатнафтохім» очікує подальша модернізація. «Я вважаю, подальша доля цього заводу – це перспективний розвиток, відкриття другої та третьої черги інвестиційних проектів і вихід на рівень приблизно до 1 млрд дол. інвестицій», – сказав В. Янукович. Глава держави також зазначив, що може йтися про будівництво найсучаснішого підприємства галузі не тільки в Східній Європі, а й у Європі в цілому.

За словами В. Януковича, проведені дослідження дають змогу з оптимізмом дивитися у майбутнє цього підприємства (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 11.11*).

***

Президент України В. Янукович наголошує, що буде готовий виконати будь – яке рішення Конституційного Суду України, який зараз розглядає питання щодо дати проведення парламентських виборів.

«Яким буде рішення Суду – сказати важко, тому що є різні тлумачення Конституції», – заявив глава держави після наради з питань соціально – економічного розвитку Івано-Франківщини.

«Я не хочу зараз підмінювати Конституційний Суд. Хочу лише сказати: будь-яке рішення Суду, що буде прийняте, я виконуватиму», – наголосив В. Янукович (*Офіційне інтернет – представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 11.11*).

***

Президент України В. Янукович очікує від влади та активу Івано-Франківщини розробки програми соціально-економічного розвитку цього регіону. Про це глава держави сказав у заключному слові на нараді з питань соціально-економічного розвитку Івано-Франківської області.

За словами глави держави, ця програма має містити розділ щодо невідкладних заходів, які необхідно здійснити для розв’язання найбільш нагальних проблем Івано-Франківщини.

Президент окреслив низку актуальних питань розвитку регіону. Йдеться, зокрема, про необхідність розвитку інвестиційних проектів, створення сприятливих умов для роботи бізнесу та скорочення дозвільної системи, розвиток

і модернізацію туристичної інфраструктури (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2010. – 11.11).

***

14 листопада Прем'єр-міністр України зустрівся з представниками місії Європейського департаменту МВФ для погодження тексту Меморандуму про економічну та фінансову політику уряду України, який укладається в рамках чергового перегляду програми співробітництва України та МВФ.

Представники місії відзначили, що уряд України повністю виконує взяті на себе зобов'язання та здійснює ефективну політику макроекономічної стабілізації.

Сторони обговорили кілька питань, з яких залишалися непогоджені формулювання. Під час переговорів було принципово погоджено компромісні підходи з усіх пунктів Меморандуму (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2010. – 14.11).

***

Прем'єр-міністр України М. Азаров розраховує на підтримку Угорщини у питанні ширшого використання української мови у цій країні. Про це він заявив на спільній з прем'єр-міністром Угорщини В. Орбаном прес-конференції.

«Наша сторона поставила перед прем'єр-міністром питання підтримки українців, які проживають в Угорщині, можливості ширшого використання української мови, зокрема трансляції телевізійних передач українською мовою. І мені дуже імponує бажання прем'єр-міністра вирішити ці питання», – наголосив М. Азаров. Він додав, що зі свого боку уряд України створить усі необхідні умови для розвитку угорської культури і мови в районах, де проживають етнічні угорці.

У свою чергу прем'єр-міністр Угорщини пообіцяв, що всі проблеми, які є в Угорщині з вживанням української мови, найближчим часом будуть вирішені (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2010. – 12.11).

***

Україна розраховує на підтримку Угорщини в переговорах з Європейським Союзом щодо підписання угод про створення зони вільної торгівлі та запровадження безвізового режиму. Про це Прем'єр-міністр України М. Азаров заявив під час зустрічі з прем'єр-міністром Республіки Угорщина В. Орбаном.

«Ми ведемо переговори з Європейським Союзом про зону вільної торгівлі й безвізовий режим і розраховуємо на підтримку Угорщини в цьому питанні», – відзначив глава українського уряду. Водночас М. Азаров нагадав, що 22 листопада відбудеться саміт «Україна-ЄС», під час якого має бути ухвалено рішення про надання Україні плану дій щодо безвізового режиму.

Прем'єр-міністр також відзначив, що зона вільної торгівлі – це не тільки торгівля товарами, а й вільне пересування капіталу, робочої сили, послуг, тому ці питання мають сторонами також обговорюватися.

У свою чергу прем'єр-міністр Республіки Угорщина В. Орбан зазначив, що Україна може цілком розраховувати на підтримку з боку Угорщини під час її головування в ЄС, яке розпочнеться наступного року (*Урядовий портал (www.ktm.gov.ua). – 2010. – 12.11*).

***

Прем'єр-міністр М. Азаров прогнозує, що з 2011 р. будуть підвищені виплати при народженні дитини.

«У наступному році це увійде в силу», – підкреслив М. Азаров.

Нагадаємо, що 9 листопада Президент В. Янукович запропонував Верховній Раді збільшити подібні виплати в два рази.

Відповідно до законопроекту, виплата при народженні першої дитини становитиме 25,05 тис. грн, при народженні другої дитини – 50,1 тис. грн, при народженні третьої і наступних дітей – 100,2 тис. грн (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2010. – 15.11*).

***

З метою активізації двосторонньої співпраці між Україною та Угорщиною Прем'єр-міністр України М. Азаров пропонує провести у I кварталі 2011 р. засідання міжурядової українсько-угорської комісії. Про це глава українського уряду заявив під час зустрічі з прем'єр-міністром Республіки Угорщина В. Орбаном.

На думку М. Азарова, активізувати двосторонні відносини сторони можуть через спільні проекти у транспортній сфері, зокрема і в рамках «Дунайської ініціативи». Крім того, М. Азаров вбачає можливим участь Угорщини в проекті будівництва ширококоліїної залізниці з Росії до Австрії, швидкісного експреса Будапешт – Закарпаття.

Під час зустрічі Прем'єр-міністр України запропонував угорській стороні створити спільні пункти пропуску на кордоні України та Угорщини для вантажних перевезень і пасажирського сполучення між Будапештом і містами Закарпаття.

Крім того, за словами М. Азарова, Україна може співпрацювати з Угорщиною в оборонній, атомній та енергетичній сферах. Зокрема, Україна може постачати для угорських атомних електростанцій відповідне устаткування. Що стосується співпраці в енергетичній сфері, то глава українського уряду пропонує Угорщині участь у модернізації української ГТС. При цьому він запевнив свого угорського колегу в надійності транзиту російського газу до Європи територією України.

У свою чергу Прем'єр-міністр Республіки Угорщина В. Орбан підтримав пропозиції М. Азарова, наголосивши, що двостороннє співробітництво має бути прагматичним і предметним. За його словами, актуальність оновлення пунктів переходу на кордонах між Україною та Угорщиною посилюється ще й у світлі інтегрування України в ЄС. В. Орбан також висловив зацікавленість угорського

бізнесу в інвестуванні українських проєктів. «Ми були б раді, якщо б угорські інвестори отримали таку можливість», – відзначив він (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2010. – 12.11).

***

Прем'єр-міністр України М. Азаров переконаний, що Податковий кодекс буде ухвалений вчасно і уряд зможе подати на розгляд Верховної Ради розроблений на його основі проєкт Державного бюджету на 2011 р. Про це глава уряду заявив під час переговорів з представниками місії Міжнародного валютного фонду щодо узгодження тексту Меморандуму про співробітництво з МВФ.

М. Азаров гарантував, що державний бюджет на наступний рік буде розроблений у відповідності до тих параметрів, які закладені у програму співпраці з МВФ, оскільки вони є реалістичними і відповідають інтересам розвитку економіки України. Зокрема, глава уряду запевнив представників МВФ, що дефіцит Держбюджету-2011 не перевищуватиме 3,5 % ВВП.

У свою чергу керівник місії МВФ А. Арванітіс відзначив, що йому відомо про плани Кабінету Міністрів прийняти проєкт Податкового кодексу ще у листопаді. Він підкреслив, що у такому разі є всі можливості у стислі строки подати до парламенту та прийняти Державний бюджет-2011 на новій податковій базі. «Ми знаємо, що друге читання проєкту Податкового кодексу в парламенті відбудеться 18–19 листопада. Уцьому разі до кінця поточного місяця ви зможете подати на розгляд проєкт Державного бюджету», – зауважив керівник місії МВФ (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2010. – 12.11).

***

Прем'єр-міністр України Н. Азаров заявив, що керівництво країни встановило добрососедські стосунки з Росією, яка є для України одним з найважливіших торгових партнерів. Об этом он сказал в ходе своего визита в Австрию.

В частности, отвечая на вопрос корреспондента издания о том, не является ли продление срока пребывания Черноморского флота РФ в Севастополе свидетельством того, что Киев поворачивается спиной к Западу, Н. Азаров отметил: «Украина ни к кому не приближалась. Географически и политически она находится там же, где и была – в центре Европы». «Просто, я подчёркиваю, мы восстановили нормальные добрососедские отношения с Россией. Россия является для нас одним из важнейших торговых партнёров, так же как и ЕС», – пояснил глава правительства.

Комментируя развитие отношений между Украиной и Европейским Союзом, Н. Азаров сообщил, что за последние восемь месяцев украинские власти снова активизировали переговоры с ЕС о свободной торговой зоне и безвизовом режиме. «Наша правящая Партия регионов подписала в Европарламенте с фракцией

социалистов и демократов соглашение о сотрудничестве. Мы подписали энергетическую хартию ЕС, тем самым став полноценным членом европейского энергетического альянса», – добавил он. «Только это уже показывает, что мы ведём взвешенную политику», – подчеркнул политик (*Официальный сайт Партии регионов (www.partyofregions.org.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

Обсяг державних гарантій у 2011 р. залишиться на рівні 2010 р. – 15 млрд грн. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров 12 листопада під час зустрічі з представниками Місії Міжнародного валютного фонду.

У свою чергу керівник Місії МВФ А. Арванітіс погодився з позицією Прем'єр-міністра України: «Так, ми спостерігаємо, що ви досить жорстко ставитеся до видачі державних гарантій. Отже, у 2011 р. використовуватимемо ту ж норму щодо державних гарантій, яка діяла у 2010 р.» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2010. – 12.11).

***

15 листопада перший віце-прем'єр-міністр України А. Клюєв представив колективу МНС міністра В. Балозу. Указ Президента України про призначення В. Балози міністром України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи підписаний 12 листопада 2010 р.

Перший віце-прем'єр-міністр України А. Клюєв зазначив, що В. Балоза вже працював на посаді міністра МНС, тож специфіка роботи відомства йому добре знайома. А. Клюєв побажав новопризначеному очільнику міністерства успішної роботи. У свою чергу В. Балоза пообіцяв робити все від нього залежне, аби дотримуватись головного гасла МНС України «Запобігти! Врятувати! Допомогти!» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

Уряд вивчає можливість створення стимулів для продовження роботи для людей пенсійного віку. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров 15 листопада.

«Зараз думаємо над тим, як зацікавити наших людей працювати довше, ніж це передбачено законодавством, над створенням стимулів», – сказав він.

М. Азаров додав, що на наступний рік уряд також планує продовжити політику підвищення соціальних стандартів, у тому числі пенсій і зарплат (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

У столиці Республіки Куба завершилося десяте засідання Міжурядової українсько-кубинської комісії з питань торгово-економічного і науково-

технічного співробітництва.

На переконання керівника української частини комісії віце-прем'єр-міністра України В. Тихонова, засідання стало ще одним вагомим кроком на шляху поглиблення українсько-кубінських торгово-економічних відносин.

«Переговори пройшли в конструктивній і дружній атмосфері. Ми обговорили широке коло питань двосторонньої співпраці. Перш за все це стосується подальшого збільшення показників взаємної торгівлі між нашими країнами, поглиблення співпраці в економічній сфері, а також у сферах енергетики, машинобудування, авіабудування, сільського господарства, транспорту, охорони здоров'я, туризму», – зазначив В. Тихонов. Він також додав, що прийнято рішення, спрямовані на розширення договірно-правової бази, зокрема, розглянуто проекти угод в інвестиційній, аграрній і у сфері охорони здоров'я, а також ряд угод у транспортній сфері.

В. Тихонов висловив переконання, що досягнуті домовленості будуть реалізовані на практиці і вже найближчим часом принесуть позитивні результати, що позначиться на збільшенні обсягів двостороннього товарообігу (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

Грубих порушень виборчого законодавства та громадського порядку під час повторних виборів не зафіксовано. Про це повідомляє прес-служба Міністерства внутрішніх справ.

За даними Оперативного штабу МВС України на 19.00 годину виборчий процес при повторному голосуванні на окремих виборчих дільницях на виборах депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів відбувається організовано та спокійно. «Грубих порушень виборчого законодавства та громадського порядку не зафіксовано», – зазначено в повідомленні.

Для охорони громадського порядку на 759 виборчих дільницях, які відкрилися в неділю зранку залучено понад 1500 працівників органів внутрішніх справ (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

Міносвіти більше не рекомендує «Історію українського права» І. Гриценка для вивчення у ВУЗах. Про це заявив міністр освіти Д. Табачник.

«Так, дійсно, там є кілька речей, які викликають острах у будь-якої нормальної людини. Там пишеться про те, що росіяни й українці відрізняються в розумовому, етнічному та генетичному сенсах, – зазначив Д. Табачник. – Там також йдеться, що в Росії ніколи не було права і багато чого іншого».

Він зазначив, що Міносвіти за допомогою рецензій рекомендувало книгу як навчальний посібник для вищих навчальних закладів. «Я вважаю, що будь-який автор має право на будь-які погляди. Ми зробили тільки одне-єдине: відкликали з цього підручника гриф «навчальний посібник для вузів», – підкреслив Д. Табачник

(Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2010. – 14.11).

***

Министерство экономики Украины прогнозирует, что годовая инфляция будет меньше 13 %, но двухзначная, заявил заместитель министра экономики Украины А. Максюта.

«Я хочу, чтоб мы понимали разницу между изменением прогноза и ожиданиями, ведь есть официальная процедура изменения прогнозов, но это не значит, что у нас не могут быть свои ожидания. Мы ожидаем меньшую инфляцию, чем 13 %, сегодня мы думаем это будет меньше», – заявил чиновник.

Примечательно, что 10 ноября премьер-министр Н. Азаров заявил, что темпы инфляции в Украине в 2010 г. не превысят 10 % по сравнению с их увеличением на 12,3 % в 2009 г.

«В октябре ситуация стабилизировалась, инфляция составляла 0,5 %, по итогам года она не должна превысить 10 %», – сказал Н. Азаров в начале заседания Кабинета Министров 17 ноября. При этом глава Кабмина заявил: «впервые за последние годы инфляция будет ограничена однозначным числом» *(Корреспондент.net (http://korrespondent.net). – 2010. – 15.11).*

***

Министр иностранных дел Украины К. Грищенко принял заместителя помощника Государственного секретаря США Д. Рассела. Об этом сообщили в пресс-службе МИД.

Во время встречи был обсужден широкий круг вопросов украинско-американских двусторонних отношений.

В частности, К. Грищенко и Д. Рассел рассмотрели состояние реализации достигнутых между Президентами Украины и США договоренностей об имплементации решения по вывозу с территории Украины высокообогащенного урана.

Кроме того, стороны также коснулись практических вопросов, связанных с подготовкой к очередному заседанию двусторонней Комиссии стратегического партнерства под совместным председательством руководителей внешнеполитических ведомств Украины и США *(Главком: Новости политики и экономики // К. Грищенко обсудил с замом Б. Клинтон вывоз урана (http://glavcom.ua). – 2010. – 15.11).*

***

Міністерство економіки оголосило про початок прийому заявок на отримання ліцензії на експорт кукурудзи в рамках нерозподіленої експортної квоти, яка становить 518 тис. т.

Згідно з повідомленням, заявки будуть прийматися з 16 по 30 листопада.

Також Мінекономіки приймає заявки на отримання квот на експорт 1 тис. т

жита і 1 тис. т гречки, які не були розподілені через відсутність заявок.

Як повідомлялося, Україна з 19 жовтня по 31 грудня 2010 р. ввела квоти на експорт 2,7 млн т зерна, у тому числі на пшеницю – 0,5 млн т, ячмінь – 0,2 млн т, кукурудзу – 2 млн т, жито і гречку – по 1 тис. т.

Спеціально створена комісія 12 листопада розподілила квоти між компаніями. Зокрема, ТОВ «Сільськогосподарське підприємство “Нібулон”», ТОВ «Кернел-Трейд» і підприємство з іноземними інвестиціями «Сарна» отримали 52,6 % квоти на експорт зерна, яка в цілому становить 2,182 млн т до кінця 2010 р. (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2010. – 15.11*).

ПОЛІТИКА

Новоназначений министр МЧС В. Балоба будет коммуникатором между бывшим президентом В. Ющенко и нынешним главой государства В. Януковичем. Об этом в комментарии заявил политолог В. Поляков.

«Сегодня диалог между В. Ющенко и В. Януковичем будет обеспечивать В. Балоба, который, наконец, назначен министром МЧС. Ведь именно В. Балоба одно время настаивал на создании коалиции между Партией регионов и НУ – НС», – отметил эксперт.

«Несмотря на определенные конфликты, имевшие место при освобождении от должности главы Секретариата Президента, все мы хорошо помним фразу В. Ющенко «Балоба – это я». По сути, всегда связывающей цепью между командами В. Януковича и В. Ющенко был именно В. Балоба», – напомнил В. Поляков.

По словам политолога, после назначения В. Балоби министром следует ожидать интенсификации сотрудничества между бывшим Президентом и действующим (*From-ua (ww.from-ua.com). – 2010. – 16.11*).

***

Український союз промисловців і підприємців наполягає на постатейному голосуванні проекту Податкового кодексу України. Про це під час засідання економічної ради УСПП сказав його голова від Партії регіонів А. Кінах.

«Сьогодні була оголошена думка про те, щоб розгляд Податкового кодексу в другому читанні відбувався в режимі постатейного розгляду з тим, щоб з особливо ризикованих статей були проведені дискусії, і у відкритому пленарному режимі парламентарії шукали збалансоване рішення», – наголосив А. Кінах.

За його словами, якщо з окремих пунктів проекту не знайдуть узгоджене рішення, не виключено, що буде розгляд документа у третьому читанні (*Фундація «Відкрите суспільство» (http://deputat.org.ua). – 2010. – 15.11*).

***

Партія «Україна майбутнього» готова співпрацювати з «Сильною Україною». Про це заявив у Дніпропетровську лідер «України майбутнього», народний депутат С. Олійник.

«На жаль, інші партії вели лише видимість виборчої кампанії, і це був своєрідний спектакль», – сказав він. «Я думаю, що ключова ситуація незабаром станеться з “Фронтом змін”, оскільки неможливо буде приховати, що вони в списках провели не своїх людей», – заявив С. Олійник.

«Це було не тільки в Дніпропетровську, але в багатьох інших містах та областях. Це стане цілком очевидно в масштабах всієї країни», – зазначив депутат (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 15.11).

***

Депутати «Батьківщини» і «Фронту змін» в Дніпропетровській міськраді вже підтримують Партію регіонів. Про це повідомляє прес-служба ВО «Свобода».

«На першому ж засіданні депутатів міської ради нового скликання “тимошенківці” і “яценюківці” дружно голосували за своїх “політичних противників”», – зазначається в повідомленні.

«“Опозиціонери” завзято і одностайно здали регіоналам всі посади заступників міського голови і 10 постійних комісій з дванадцяти», – заявили в «Свободі».

Як відомо, раніше лідер «Фронту змін» А. Яценюк заявляв, що в разі намірів з боку представників «Фронту змін» на місцях об’єднатися з Партією регіонів, буде дуже жорстка реакція керівництва партії (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 14.11).

***

В Украине нет серьезной оппозиции, которая могла бы помешать принятию Налогового кодекса, опираясь на протест предпринимателей. Об этом заявил 15 ноября украинский политолог В. Карасев.

«Я думаю, что завтрашние протесты на улицах никак не повлияют на процесс принятия Налогового кодекса. Спокойно проголосуют и все примут. Власть чувствует себя спокойно и уверенно, оппозиция разгромлена, раздроблена и вытеснена в специфические ниши. Если смотреть на вещи реально – сегодня в Украине нет общенациональной оппозиции, которая может сорвать принятие Налогового кодекса и поднять восстание предпринимателей», – считает политолог.

«Налоговый кодекс примут, а осадок останется. Предпринимателям придется уходить в тень, работать нелегально. Но другого способа выжить им просто не оставляют. Если бы на Украине была серьезная оппозиция, Партия регионов

никогда бы не рискнула пойти на принятие такого документа. Как и любая другая партия. Но оппозиции нет. Так что власть делает все, что хочет, руководствуясь интересами крупного капитала», – констатировал эксперт (**REGNUM** (www.regnum.ru)). – 2010. – 15.11).

***

Акции протеста, которые проходят в Киеве, не помешают власти рассмотреть и принять Налоговый кодекс, потому что в самой Партии регионов нет никого, кто готов был бы донести до соратников проблемы малого и среднего бизнеса, который в первую очередь пострадает от нововведений. Об этом заявил 15 ноября украинский политолог О. Доний.

«Проект нового Налогового кодекса, который действующая власть намерена уже рассмотреть в парламенте, резко увеличит нагрузку на малый бизнес. Вместо стимулирования его развития. То есть власть сознательно создает серьезные экономические и социальные проблемы в стране. Под удар, если считать с семьями, попадают несколько миллионов украинцев. Естественно, что часть этих людей выходит на акции протеста, и даже приехала в Киев. Но власть сегодня чувствует себя не просто уверенно, а я бы сказал, самоуверенно. И она не привыкла считаться с мнением граждан. И у сегодняшней элиты пренебрежительное отношение к акциям протеста. Но малый бизнес, который сейчас выходит на улицы, не привязан к конкретному региону. И, перейдя в оппозицию, может расшатывать позиции власти по всей Украине. Так что возможны мелкие уступки и косметические правки. Но общий курс поддержки исключительно крупной олигархии не меняется», – считает эксперт.

По мнению О. Дония, максимум, на что могут рассчитывать мелкие предприниматели, именно косметические уступки, и сил для принятия нового кодекса у Партии регионов точно хватит. «Сил и желания для принятия нового Налогового кодекса у Партии регионов точно хватит. Немного уступить могут только под давлением. Проблема в том, что ПР ориентирована на крупный капитал, а протесты мелкого бизнеса даже не вызывают конфликтов внутри фракции и партии. Там не понимают, что такое современная западная экономика с доминирующим малым и средним бизнесом. Часть советских менеджеров вообще не понимают – зачем эта частная инициатива. Криминалитет традиционно безразличен к любым интересам народа. А владельцы крупных корпораций и их топ-менеджмент в первую очередь заинтересован в развитии своих предприятий. Так что интересы малого и среднего бизнеса никто не представляет. Партию регионов могло напугать падение рейтинга, но после местных выборов они не боятся. Могут уступить в мелочах, чтобы не усиливать уличное противостояние», – заявил он (**REGNUM** (www.regnum.ru)). – 2010. – 15.11).

***

«Єдиний центр» (ЄЦ) буде співпрацювати з Партією регіонів у Верховній

Раді вибірково. Про це заявив співголова ЄЦ В. Карасьов, коментуючи призначення лідера ЄЦ В. Балогі головою МНС і вихід із партії нардепа Л. Оробець.

«У парламенті буде вибіркова співпраця з ПР. Ми будемо підтримувати їхні економічні проекти. ЄЦ голосувати не буде», – запевнив він.

В. Карасьов стверджує, що «демарш» Л. Оробець не має під собою підстав. Утім, у ЄЦ не мають наміру вмовляти її переглянути своє рішення.

«Вона опинилася в політиці випадково, це була лише данина поваги її батькові. А раз вона прийшла випадково, то й піде точно так само. Загін не помітить утрати бійця. Іноді потрібно пожертвувати особистим на користь партійного, у цьому й полягає суть партійності», – заявив В. Карасьов.

Утім, співголова партії зізнався: він не може з упевненістю гарантувати, що в найближчому майбутньому ЄЦ не покине ще хтось із лідерів, не згодних з новою партійною політикою.

Водночас у ЄЦ не виключають співпраці з Партією регіонів в областях.

«Цілком можна підтримати Партію регіонів, увійти у більшість і працювати разом з ними», – сказав В. Карасьов (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2010. – 14.11).

***

Керівництво Кримського рескому партії обрало неправильну тактику на місцевих виборах і через це їх програло. Про це заявив лідер КПУ П. Симоненко.

«Керівництво Кримського рескому партії обрало тактику на конфронтацію, на негативізм та критиканство. Звідси і різка різниця в результатах голосування за партійними списками», – зазначив він.

Для прикладу П. Симоненко розповів, що «за» комуністів у Луганській області проголосувало майже 20 % виборців, а у Криму – трохи більше 7 %.

«На Президії і на Пленумі ЦК ми прийняли єдину для всієї партії стратегію виборчої кампанії, яка передбачала завоювання голосів виборців, спираючись на конструктивні пропозиції», – заявив лідер.

При цьому він уточнив, що «разом з тим партійними організаціями було надано право, враховуючи конкретні місцеві особливості, обирати різні форми виборчої боротьби і роботи з виборцями» (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2010. – 15.11).

ЕКОНОМІКА

Борг держбюджету перед заводом «Кримський Титан», який фактично контролює мільярдер Д. Фірташ, з податку на додану вартість становить близько 156 млн грн. Про це повідомив технічний директор підприємства В.

Калмиков на нараді в Раді міністрів Автономної Республіки Крим. За його інформацією, ця заборгованість утворилася за останні три роки.

Так, у 2008 р. з нарахованих 144 млн грн відшкодовано 126 млн грн, у 2009 р. – з 140 млн грн відшкодовано 58 млн грн, з нарахованих у 2010 р. за підсумками 10 місяців 164 млн грн відшкодовано 113 млн грн, з них облігаціями – 54 млн грн.

За словами В. Калмикова, через постійне неповернення ПДВ «Кримський Титан» змушений брати кредити в комерційних банках, що веде до додаткових витрат на оплату відсотків, менше вкладати коштів на відновлювальні ремонти.

Також підприємство стало зазнавати труднощів з виплатою заробітної плати.

У свою чергу заступник голови Радміну Криму А. Абдуллаєв порекомендував підприємству направити позови до суду на відшкодування ПДВ і пообіцяв підтримку кримського уряду в даних розглядах.

Також він доручив Міністерству промислової політики Криму підготувати і винести на розгляд Ради міністрів проект постанови зі звітом про роботу з відшкодування ПДВ «Кримському Титану» (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2010. – 15.11).

***

Проблем с получением второго транша кредита от Международного валютного фонда не будет. Об этом заявил член Партии регионов А. Плотников в эфире 5 канала.

По его словам, «возможно завтра или в среду будет обнародован Меморандум об экономической и финансовой политике Кабмина».

«Все смогут посмотреть, что там все в принципе нормально», – сказал А. Плотников.

По его словам, в меморандуме содержатся «стабильные пункты». «Это инфляция, это курс гривни, это макроэкономический рост, это вмешательство государства в экономику и другие вещи, которые в той или иной степени в каждом меморандуме охватываются. Ну, возможно, там несколько акценты разные», – отметил «регионал».

«Нет ничего такого, на что бы особо обращал внимание МВФ», – подчеркнул А. Плотников.

Он уточнил, что «вопрос пенсионного возраста, скорее всего, не будет входить в меморандум». «Он рассматривался в предыдущем меморандуме. Не в течение визита миссии эти вещи делаются», – заявил он (*Главком: Новости политики и экономики // В ПР уже ждут денег от МВФ* (<http://glavcom.ua>). – 2010. – 15.11).

***

За першу декаду листопада 2010 р. в Україні подорожчали хліб, молочні продукти та овочі.

За даними моніторингу цін, станом на 10 листопада 2010 р., порівняно з

30 жовтня, середні рівні цін у цілому по Україні підвищилися на хліб із борошна вищого сорту – на 0,9 % (із 4,37 до 4,41 грн за кг); борошно вищого сорту – на 0,3 % (із 3,18 до 3,19 грн за кг); вермішель – на 0,4 % (із 4,83 до 4,85 грн за кг); крупу гречану – 0,2 % (із 11,14 до 11,16 грн за кг); крупу манну – 0,3 % (із 3,88 до 3,89 грн за кг).

Не змінилися ціни на хліб із борошна першого сорту (3,59 грн), хліб житньо-пшеничний (3,53 грн) і рис (8,56 грн за кг).

На тваринницьку продукцію й продукти її переробки середні рівні цін у цілому по Україні підвищилися на молоко – на 0,5 % (із 5,77 до 5,80 грн за літр); сметану – 0,4 % (із 15,68 до 15,74 грн за кг); масло вершкове – 0,5 % (із 46,55 до 46,76 грн за кг); яловичину – 0,2 % (з 37,51 до 37,57 грн за кг); свинину – 0,02 % (із 40,35 до 40,36 грн за кг); сало – 0,6 % (із 19,20 до 19,31 грн за кг); птицю (кури) – 0,2 % (із 18,72 до 18,75 грн за кг).

Знизилися ціни на яйця (курячі) – 0,4 % (із 6,85 до 6,82 грн за десяток) і не змінилися на ковбаси варені першого сорту (28,48 грн за кг).

На цукор середній рівень цін у цілому по Україні на зазначену дату знизився на 0,2 % (із 8,50 до 8,48 грн за кг).

На олію соняшникову середній рівень цін у цілому по Україні підвищився на 0,5 % (із 11,02 до 11,08 грн за кг).

На овочеву продукцію спостерігалось підвищення середніх рівнів роздрібних цін на: картоплю – 0,5 % (із 4,16 до 4,18 грн за кг); капусту – 0,8 % (із 3,60 до 3,63 грн за кг).

За даними моніторингу цін, на споживчому ринку продуктів харчування в аналогічному періоді 2009 р. спостерігалось підвищення роздрібних цін на: вермішель, крупу гречану, крупу манну, ковбаси варені першого сорту, молоко, сметану, масло вершкове, цукор, олію соняшникову, яловичину, свинину, сало, яйця (курячі), картоплю й капусту; зниження їх рівня на моркву (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2010. – 15.11*).

***

НАК «Нафтогаз України» завершила січень – вересень 2010 р. із чистим прибутком у сумі 680,210 млн грн проти збитку за аналогічний період 2009 р. у розмірі 1,9 млрд грн.

Згідно з повідомленням компанії в системі розкриття інформації Держкомісії з цінних паперів та фондового ринку, її чистий дохід у січні – вересні 2010 р. зріс на 13,57 % – до 59,862 млрд грн.

Валовий прибуток «Нафтогазу» за дев'ять місяців 2010 р. скоротився на 58,2 %, на 3,516 млрд грн, до 2,525 млрд грн.

Як повідомлялося, перше півріччя НАК отримала збитки в розмірі 297,266 млн грн, збільшивши чистий дохід на 8,3 % – до 44,723 млрд грн.

Січень – березень «Нафтогаз» закінчив зі збитками 2,005 млрд грн, скоротивши чистий дохід на 8,7 % до 29,288 млрд грн.

2009 р. «Нафтогаз» закінчив із прибутком 2,3 млрд грн (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2010. – 15.11).*

***

Реальний валовий внутрішній продукт у липні – вересні 2010 р. підвищився на 3,5 % порівняно з аналогічним періодом 2009 р.

Порівняно з II кварталом ВВП підвищився на 0,1 %, з урахуванням сезонного фактора, повідомляє Держкомстат.

У квітні – червні ВВП підвищився на 5,9 % порівняно з аналогічним періодом 2009 р. до 262 365 млн грн, у фактичних цінах.

За даними Прем'єр-міністра М. Азарова, зростання ВВП за дев'ять місяців 2010 р. становило 5 % проти 15 % падіння 2009 р.

У 2009 році ВВП знизився на 15,1 % порівняно з 2008 р. – до 914,720 млрд грн.

Як повідомлялося, Національний банк очікує зростання української економіки у 2010 р. на рівні 4,1–4,3 % і його невелике уповільнення до 4 % у 2011 р (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2010. – 15.11).*

***

Общий объем прямых иностранных инвестиций в Украину за девять месяцев 2010 г. возрос на 6,4 %, до 42 млрд 511 млн 900 тыс. долл. по сравнению с данными по состоянию на начало 2010 г. Об этом сообщает Государственный комитет статистики Украины.

Из стран ЕС поступили 2 млрд 552 млн 400 тыс. долл. (74,6 % общего объема), из стран СНГ – 492 млн 700 тыс. долл. (14,4 %), из других стран мира – 378 млн 100 тыс. долл. (11,0 %). В то же время капитал нерезидентов уменьшился на 628 млн 100 тыс. долл.

Инвестирование осуществлялось преимущественно в виде денежных взносов, составивших 3 млрд 186 млн 100 тыс. долл. (93,1 % вложенного объема), и взносов в форме движимого и недвижимого имущества – 194 млн 500 тыс. долл. (5,7 %).

В то же время объем прямых инвестиций из Украины в экономику стран мира, с учетом его курсовой разницы и потерь капитала, на 1 октября с. г. составил 6 млрд 851 млн 300 тыс. долл., в т.ч. в страны ЕС – 6 млрд 538 млн 500 тыс. долл. (95,4 % общего объема), в страны СНГ – 217 млн 500 тыс. долл. (3,2 %), в другие страны мира – 95 млн 300 тыс. долл. (1,4 %) (*Перший Діловий канал 2009 (www.fbc.net.ua). – 2010. – 15.11).*

***

Россия опасается демпинга со стороны украинских производителей труб. Минпромторг РФ предложил продлить действие и увеличить размер ввозных пошлин на эту продукцию. Срок действия пошлин на импорт украинских

линейных труб, введенных Россией в 2005 г., истекает 31 декабря. Но в июне 2010 г. началось новое расследование, инициированное Фондом развития трубной промышленности РФ.

Минпромторг РФ 12 ноября опубликовал его результаты и предложил продлить до 2015 г. действие антидемпинговой пошлины на импорт труб из Украины. Пошлину на обсадные трубы предлагается увеличить с 11,4 % до 18,9 %, на насосно-компрессорные – с 18,1 % до 19,9 %, на нефтегазопроводные и горячедеформированные общего назначения – с 8,9 % до 19,4–37,8 %. Сохранение пошлин на котельные и подшипниковые трубы не предусматривается. Решение об утверждении новых пошлин должно быть принято до конца года.

Необходимость введения новых фискальных платежей российская сторона объясняет тем, что антидемпинговая маржа при поставках украинских труб превышает размер пошлин. Их отмена может «нанести ущерб отраслям российской экономики», говорится в документе минпромторга.

По данным Фонда развития трубной промышленности РФ, объем российского рынка труб оценивается в 3–4 млрд долл., доля украинских труб – в 250–300 млн долл. Крупнейшими производителями линейных труб (до 820 мм) в Украине являются трубно-колесная компания «Интерпайп» и Днепровский трубный завод (*MIGnews.com.ua (www.mignews.com.ua)*). – 2010. – 15.11).

***

Отрицательное сальдо внешнеторгового баланса Украины увеличилось до 1 млрд 83,5 млн долл. – на 63,3 млн долл. Об этом сообщает Госкомстат Украины.

Экспорт Украины составил 44 млрд 421,9 млн долл., что на 29,3 % выше, чем за аналогичный период прошлого года, импорт – 45 млрд 505,4 млн долл., что на 28,6 % выше, чем за девять месяцев 2009 г.

Отрицательное сальдо торговли товарами составило 5 млрд 427,5 млн долл. (41 млрд 680,3 млн долл. импорта, против 36 млрд 252,8 млн долл. экспорта).

При этом сальдо торговли услугами положительное – 4 млрд 344 млн долл. (8 млрд 169,1 млн долл. экспорта и 3 млрд 825,1 млн долл. импорта) (***Главком: Новости политики и экономики // Внешнеторговый баланс Украины с начала года ухудшился (http://glavcom.ua)***). – 2010. – 15.11).

***

Счетная палата заявляет о повышении уровня бедности в Украине в январе – сентябре на 0,4 % пункта до 26,4 %, или 12,5 млн человек. Об этом говорится в заключении Счетной палаты по выполнению государственного бюджета на 2010 г. за девять месяцев, размещенном на сайте ведомства.

«Вопреки намерениям Программы (Государственной программы экономического и социального развития на 2010 г. (Антикризисной программы)) уровень бедности повысился на 0,4 % пункта и составил 26,4 %, или 12,5 млн человек», – говорится в заключении палаты.

При этом, по данным палаты, уровень безработицы, определенный по методологии Международной организации труда, составил 8,5 %, что превысило показатель (8,1 %), предусмотренный антикризисной программой.

Размер прожиточного минимума за девять месяцев номинально увеличился лишь на 2,2 %, однако с учетом индекса потребительских цен реально снизился на 4,8 %.

В то же время, как говорится в заключении Счетной палаты, по данным Министерства труда и социальной политики, прожиточный минимум в ценах сентября текущего года составлял 952 грн, что больше законодательно установленного на этот месяц размера (843 грн) на 109 грн.

До сих пор не пересмотрен набор продуктов питания, непродовольственных товаров и услуг для основных социальных и демографических групп населения в соответствии с требованиями Закона «О прожиточном минимуме», что предусмотрено антикризисной программой.

Указанные наборы, на основании которых определяется размер прожиточного минимума, должны пересматриваться каждые пять лет, однако не менялись со времени их утверждения постановлением Кабинета Министров от 14 апреля 2000 г. № 656.

При этом в утвержденных нормах вообще не учтены отдельные жизненно-необходимые расходы, в частности на услуги здравоохранения, образования, оздоровления, связи, являющиеся преимущественно платными.

Счетная палата отмечает, что впервые за последние 10 лет госбюджет выполнялся в условиях утвержденной Верховной Радой антикризисной программы.

При этом выполнение госбюджета-2010 за девять месяцев Счетная палата оценила как низкое (*Главком: Новости политики и экономики // В Украине растет уровень бедности (<http://glavcom.ua>). – 2010. – 15.11*).

***

Показатель инфляции и роста валового внутреннего продукта Украины в 2011 г. останется на уровне 2010 г. Об этом сообщил директор департамента экономического анализа и прогнозирования НБУ А. Петрик.

По его словам, инфляция в будущем году составит 11–11,5 %, а ВВП при этом возрастет на 4,1–4,5 %. Кроме того, по словам А. Петрика, ожидается, что в 2011 г. официальный курс национальной валюты сохранится на уровне 8 грн за долл. (*УРА-Информ (<http://ura-inform.com>). – 2010. – 15.11*).